

USAID
NGA POPULLI AMERIKAN
OD AMERIČKOG NARODA

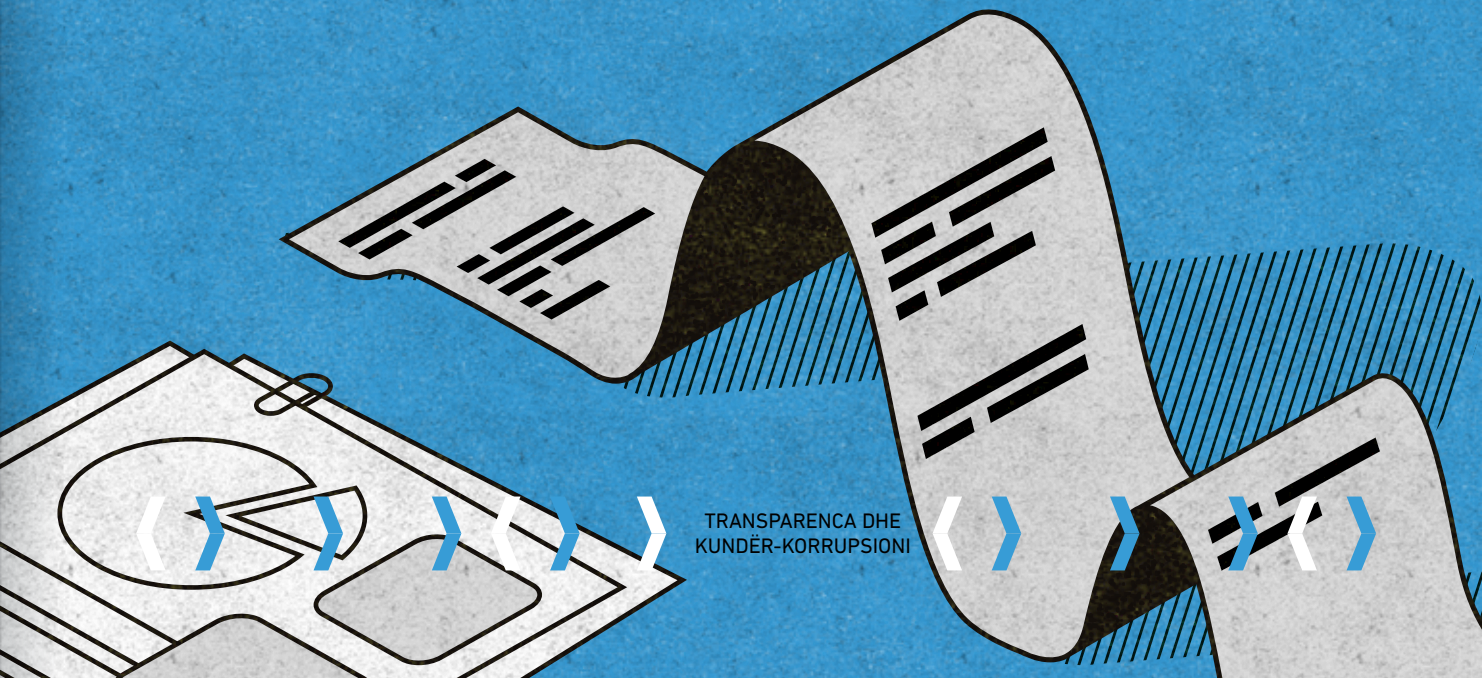
**KOSOVA
DEMOCRATIC
INSTITUTE**

**TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
KOSOVA**

PROCESI I ZHVILLIMIT TË BUXHETEVE KOMUNALE NË KOSOVË 2019

**Në komunat e Prizrenit, Suharekës, Ferizajt, Lipjanit,
Podujevës dhe Istogut**

NËNTOR 2019

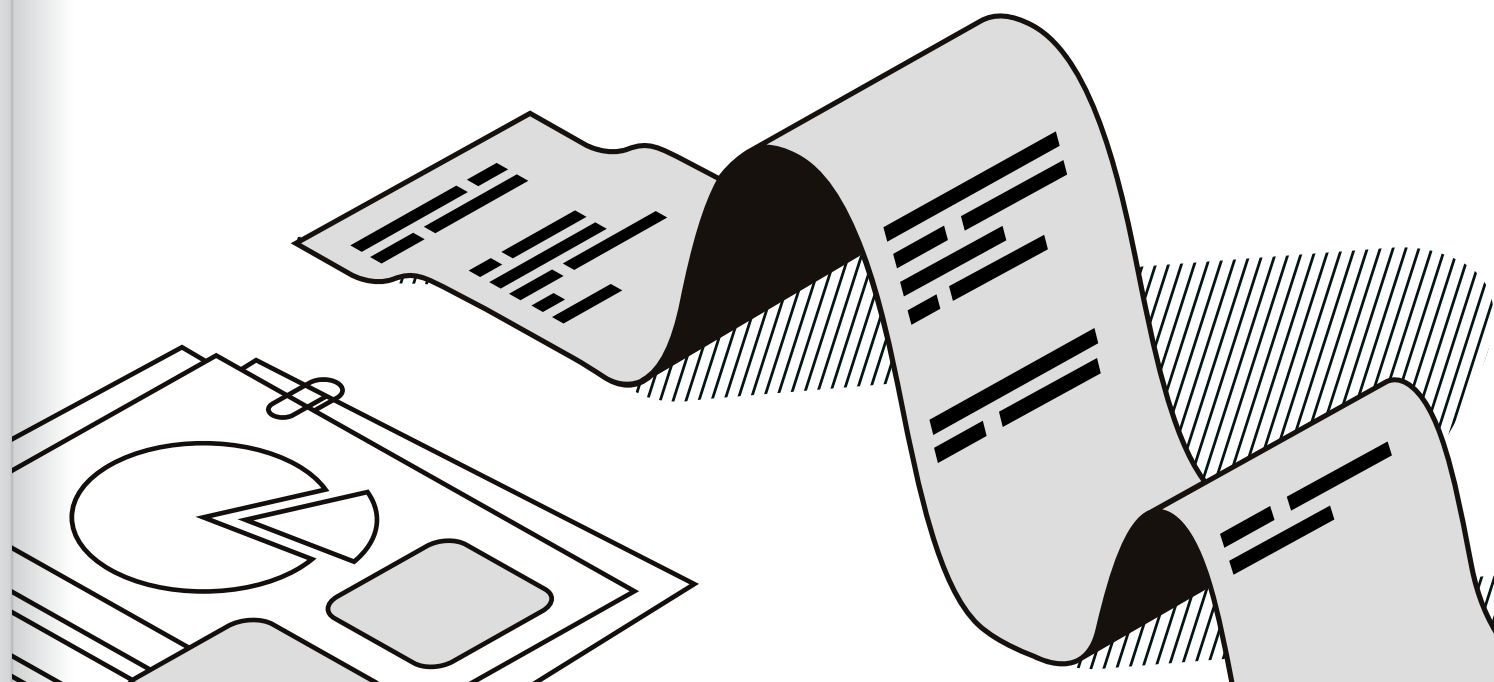

TRANSPARENCA DHE
KUNDËR-KORRUPSIONI

PROCESI I ZHVILLIMIT TË BUXHETEVE KOMUNALE NË KOSOVË 2019

Në komunat e Prizrenit, Suharekës, Ferizajt, Lipjanit,
Podujevës dhe Istogut

NËNTOR 2019

PËRMBAJTJA

LISTA E SHKURTESAVE	6
LISTA E TABELAVE DHE GRAFËVE.....	7
HYRJE.....	8
PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE	9
PRAKTIKAT E MIRA.....	10
METODOLOGJIA	11
PAJTUESHMËRIA LIGJORE	13
PJESËMARRJA PUBLIKE NË PLANIFIKIMIN E BUXHETIT	15
PRIORITETET E QYTETARËVE PËR BUXHETIN 2019.....	19
GENDER RESPONSIVE BUDGETING	23
PJESËMARRJA E INVESTIMEVE NË BUXHET.....	24
PËRMBYLLJE	28
REKOMANDIMET	29
SHTOJCA 1: HARTIMI DHE APROVIMI I BUXHETIT NGA RAPORTET INDIVIDUALE	23
KOMUNA E PRIZRENIT	43
KOMUNA E SUHAREKËS.....	44
KOMUNA E FERIZAJT.....	46
KOMUNA E LIPJANIT	48
KOMUNA E PODUJEVËS.....	50
KOMUNA E ISTOGUT	52
SHTOJCA 2: PROCESI I HARTIMIT TË BUXHETIT KOMUNAL, KORNIZA LIGJORE, PROCEDURAT DHE OBLIGIMET E KOMUNAVE.....	56
1. PLANIFIKIMI I BUXHETIT	57
2. PROMOVIMI I PËRFSHIRJES TË QYTETARËVE NË PLANIFIKIMIN E BUXHETIT	58
3. MIRATIMI I BUXHETIT:	58
4. EKZEKUTIMI I BUXHETIT	59
5. MBIKËQYRJA DHE AUDITIMI I BUXHETIT:.....	59
SHTOJCA 3 – BUXHETIMI I PËRGJEGJSHËM GJINOR	60
SHTOJCA 4: FORMULARI PËR MONITORIMIN E DËGJIMEVE PUBLIKE	62
SHTOJCA 5: SONDAZHET MBI PJESËMARRJEN E PUBLIKUT	66
SHTOJCA 6 – PROJEKTI I BUXHETIMIT ME PJESËMARRJE	71
SHTOJCA 7 - PARAQITJA E PRITJEVE BUXHETORE PARA QYTETARËVE, ZYRA E MENAXHIMIT DHE BUXHETIT, SHTËPIA E BARDHË, SH.B.A. 2008 (SHEMBULL.....	72

COPYRIGHT © 2019. Instituti Demokratik i Kosovës (KDI).

Instituti Demokratik i Kosovës i ka të rezervuara të gjitha të drejtat për këtë raport dhe asnjë pjesë e këtij publikimi nuk mund të jetë objekt i riprodhimit ose bartjes në asnjë formë mekanike ose elektronike, duke përfshirë fotokopjimin ose ndonjë system të ruajtjes ose tërheqjes së materialeve pa autorizimin paraprak të botuesit me shkrim. Publikimi mund të riprodhohet ose të bartet vetëm për qëllime jo komerciale. Kurdo dhe kushdo që ka për qëllim të përdorë fragmente ose materiale të ndryshme të këtij publikimi, është i detyruar ta tregojë qartë burimin sa herë që janë nxjerrë fragmentet ose materialet e përdorura.

Nëse keni ndonjë koment, kritikë ose sugjerim, ju lutemi na kontaktoni përmes ndonjë prej opsioneve të mëposhtme:

Adresa: Rruga Bajram Kelmendi, nr. 45,
10000, Prishtinë, Kosovë
Tel .: +1 (0) 248 0
E-mail: info@kdi-kosova.org
Web: www.kdi-kosova.org

Autor: Diana Metushi Krasniqi

Asistentë të hulumtimit: Abedin Imami, Bekim Krasniqi, Erolina Morina and Shpend Sopa

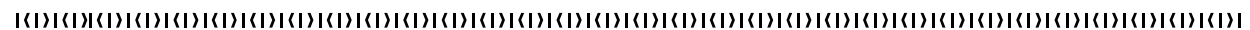
Faqosja dhe dizajni: envinion

Ky publikim është përgatitur nga Instituti Demokratik i Kosovës - Transparency International Kosova dhe përkrahur nga USAID përmes aktivitetit të Komunave Transparente, Efektive dhe Llogaridhënëse (USAID TEAM). Pikëpamjet e autorit të shprehura në këtë publikim nuk i pasqyrojnë domosdoshmërisht pikëpamjet e Agjencisë së Shteteve të Bashkuara për Zhvillim Ndërkombëtar (USAID) ose Qeverisë së Shteteve të Bashkuara të Amerikës.

LISTA E SHKURTESAVE

BO	ORGANIZATË BUXHETORE
OSHC	ORGANIZATA TË SHOQËRISË CIVILE
EV	EKOVIZIONI
BPGJ	BUXHETIMI I PËRGJEGJSHËM GJINOR
ISDY	INSTITUTI PËR QËNDRUESHMËRI DHE ZHVILLIM TË RINISË
KDI	INSTITUTI DEMOKRATIK I KOSOVËS
KK	KUVENDI KOMUNAL
MF	MINISTRIA E FINANCAVE
KAB	KORNIZA AFATMESME BUXHETORE
OJQ	ORGANIZATA JO-QEVERITARE
OECD	ORGANIZATA PËR BASHKËPUNIM EKONOMIK DHE ZHVILLIM
SV	SYRI I VIZIONIT
TI	TRANSPARENCY INTERNATIONAL
YAHR	ASOCIACIONI I TË RINJËVE PËR TË DREJTAT E NJERIUT

LISTA E TABELAVE DHE GRAFËVE

GRAFIKU 1.	PROCESI I HARTIMIT TË BUXHETIT DHE KALENDARI I PJESËMARRJES SË QYTETARËVE,	13
TABELA 1.	RESPEKTIMI I AFATEVE LIGJORE.....	14
TABELA 2.	ADERIMI I BUXHETIT KËRKESAT RRETHORE	14
TABELA 3.	TË DHËNA QË KANË TË BËJNË ME DËGJIMET PUBLIKE DHE PJESËMARRJEN QYTETARE.....	15
TABELA 4.	TË DHËNAT QË KANË TË BËJNË ME PJESËMARRJEN E GRAVE NË SEANCA BUXHETORE.....	16
TABELA 5.	RESPEKTIMI I KËRKESAVE LIGJORE QË KANË TË BËJNË ME DËGJIMIN PUBLIK NGA ASAMBLLETË KOMUNALE.....	18
TABELA 6.	PRIORITETET E QYTETARIT	19
GRAFIKU 2.	PRIORITETET E QYTETARËVE PËR GJASHTË KOMUNAT SIPAS KATEGORISË SË INVESTIMEV.....	20
GRAFIKU 3.	PËRFSHIRJA E PËRPARËSIVE TË QYTETARËVE NË BUXHETIN KOMUNAL 2019, OSE MTBF 2019 - 2021.....	21
TABELA 7.	PËRFSHIRJA E PËRPARËSIVE TË QYTETARËVE NË BUXHETIN KOMUNAL 2019, OSE MTBF 2019 - 2021 ME SHPJEGIME.....	22
GRAFIKU 4.	MESATARET E BUXHETIMIT TË PËRGJEGJSHËM GJINOR PËR GJASHTË KOMUNAT	23
TABELA 8.	PLANIFIKIMI I BUXHETIT PËR TË ARDHURAT PËR GJASHTË KOMUNA	24
TABELA 9.	PLANIFIKIMI I BUXHETIT PËR SHPENZIMET PËR GJASHTË KOMUNA	25
TABELA 10.	PLANIFIKIMI I BUXHETIT PËR TË ARDHURAT PËR GJASHTË KOMUNA	25
TABELA 11.	PLANIFIKIMI I BUXHETIT PËR SHPENZIMET PËR GJASHTË KOMUNA	26
TABELA 11.	2021 PLANIFIKIMI I BUXHETIT PËR TË ARDHURA PËR GJASHTË KOMUNA.....	26
TABELA 12.	2021 PLANIFIKIMI I BUXHETIT PËR SHPENZIME PËR GJASHTË KOMUNA	27

HYRJE

Buxheti komunal është procesi themelor që lejon komunat të arrijnë shumë qëllime në rrjedhën e tyre të veprimtimit. Procesi i formulimit të një plani buxheti është një nga aktivitetet kryesore të çdo komune për vitin e ardhshëm me qëllim plotësimin e nevojave zhvillimore së bashku me nevojat e qytetarëve.

Një plan i qëndrueshëm buxhetor duhet të përfshijë perspektiva afatgjata. Për më tepër, duke pasur parasysh që buxhetet komunale janë të kufizuara, komunat duhet të krijojnë një lidhje ndërmjet objektivave të përgjithshme të institucionit për të shpërndarë më mirë burimet për të arritur objektivat e tyre. Buxheti komunal duhet të përfshijë dhe promovojë komunikim efektiv me palët e interesuara siç janë punonjësit e komunës, bizneset, qytetarët, sportivë dhe aktivistë kulturorë, kryetarin e komunës, anëtarët e kuvendit komunal, etj. Përveç detyrimeve ndaj qytetarëve, të përcaktuara me Ligjin për menaxhimin e financave publike dhe Ligji për Vetëqeverisjen Lokale, komunat gjithashtu janë të detyruara t'u përmbahen kërkesave të Ligjit për Barazi Gjinore. Pjesëmarrja e publikut në vendimmarrjen qeveritare konsiderohet pjesë e përkufizimit të demokracisë. Pjesëmarrja civile përfundimisht ndihmon komunat në marrjen e vendimeve më të mira (Creighton, 2005).

Për më tepër, sipas Bankës Botërore (Banka Botërore 2007: 2), angazhimi i shoqërisë civile është njohur të luajë një rol të rëndësishëm në këtë proces për të siguruar që burimet publike të arrijnë përfituesit e tyre të synuar, kështu që rrisin përgjegjshmërinë, zvogëlojnë korrupsionin, minimizojnë humbjen e publikut fondet dhe përmirësimi i ofrimit të shërbimeve publike.

Ky projekt është përqendruar në dy synime (1) fuqizimin e OShC-ve lokale në monitorimin e fazës së planifikimit të buxhetit, dhe (2) synon të bashkojë aspektet kryesore të performancës së komunave në procesin e planifikimit buxhetor për vitin 2019, me fokus:

(a) Përmeshja e kërkesave ligjore dhe procedurave për hartimin dhe aprovimin e buxhetit në komunat e Prizrenit, Suharekës, Ferizajt, Lipjanit, Podujevës, dhe Istogut, dhe identifikimi i praktikave të mira në këto komunat; dhe

(b) pjesëmarrja e publikut në planifikimin e buxhetit për komunat e Prizrenit, Suharekës, Ferizajt, Lipjanit, Podujevës, dhe Istogut, individualisht për secilën komunë.

Me qëllim të analizimit të procesit të planifikimit të buxhetit, dhe pajtueshmërisë së tij me kërkesat ligjore dhe përfshirjes së qytetarëve, Koalicioni i Organizatave Joqeveritare (OJQ), i përbërë nga Shoqata Rinore për të Drejtat e Njeriut (YAHR), Instituti për Qëndrueshmërinë dhe Zhvillimin e Rinisë (ISDY), Syri i Vizionit, Ekovizioni (EV) dhe Instituti Demokratik i Kosovës (KDI), monitoruan këtë proces në gjashtë komuna të Kosovës. Kjo veprimtari është zbatuar nën aktivitetin e US-AID-it Komunitet Transparente, Efektive dhe të Përgjegjshme, i cili synon të përmirësojë menaxhimin e financave publike, të përmirësojë cilësinë e shërbimeve për qytetarët dhe të zvogëlojë rreziqet e korrupsionit përmes monitorimit aktiv të të gjitha fazave të prokurimit. Për më tepër, qëllimi i këtij projekti është të fuqizojë qytetarët që të mbajnë përgjegjësi dhe partner me qeveritë lokale në çështje që lidhen me shpenzimin e fondeve publike.

Raporti në fjalë paraqet gjetjet nga procesi i buxhetimit komunal, si dhe monitorimin për respektimin e kërkesave ligjore për zhvillimin e buxhetit komunal për komunat e Prizrenit, Suharekës, Ferizaj, Lipjanit, Podujevës dhe Istogut.

Për më tepër, ky raport paraqet të dhëna krahasimi të performancës së këtyre komunave, identifikon fushat për përmirësim dhe ofron rekomandime për aktivitete që do t'i mbështesin ata në përmirësimin e buxhetimit pjesëmarrës, dhe në respektimin e kërkesave ligjore.

PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE

Raporti përfshin aktivitetet e planifikimit të buxhetit për periudhën maj - dhjetor 2018, dhe angazhimin qytetar nga gusht - shtator 2018 për komunat e Prizrenit, Suharekës, Ferizajt, Lipjanit, Podujevës dhe Istogut.

Për të mbledhur dhe krahasuar performancën e secilës komunë në lidhje me angazhimin qytetar, koalicioni i pesë OSHC-ve gjithashtu hartoi një formë monitorimi për dëgjimet publike dhe një studim mbi pjesëmarrjen e publikut.

Duke pasur parasysh rezultatet e kësaj analize krahasuese, hulumtimi shpërfaq se:

1 Përderisa komunat në përgjithësi i përmbahen kërkesave minimale ligjore për përgatitjen e planit buxhetor, ka mungesë të kuptuarit të përgjegjësisë të dëgjimit buxhetor ndërmjet drejtuesve komunalë dhe asambleve;

2 Pjesëmarrja mesatare qytetare në këto seanca është vetëm 0.26% e popullsisë së tyre, dhe pjesëmarrja e grave në seancat publike mbetet jashtëzakonisht e ulët. Për të analizuar pjesëmarrjen e ulët në procesin e buxhetimit, OSHC-të e përfshira në këtë studim kryen 46 anketime me qytetarë të rastit në komunat përkatëse. 85% e të anketuarve janë përgjigjur se nuk kanë besim në institucione, kanë orare kontraktore ose kanë mungesë të informacionit për dëgjimet buxhetore;

3 54% e dëgjimeve publike të monitoruara ishin mbajtur në zona rurale, me pjesën tjetër të mbetur 46% në qytete. Ndërsa seancat dëgjimore në zonat rurale zhvilloheshin midis orës 16:00 - 20:00, seancat dëgjimore në qytete zhvilloheshin midis orës 10:00 - 14:00. Komunat kishin përmbushur kërkesat e tyre

minimale ligjore duke postuar njoftime që kishin të bënin me programin e dëgjimeve buxhetore në tabelën e njoftimeve komunale, përmes mediave sociale, dhe transmetuesve vendorë të radios dhe TV;

4 Prioritetet e qytetarëve të këtyre komunave ishin të përqendruara kryesisht në investimet në infrastrukturë;

5 Mesatarisht, 26% e përparësive të qytetarëve ishin përfshirë në buxhet për vitin 2019 dhe 18% në Kornizën Afatmesme Buxhetore për vitin 2020 - 2021, megjithëse në rastet e Prizrenit dhe Suharekës, afërsisht 85% e kërkesave publike ishin të përfshira në planin buxhetor;

6 Për sa i përket perspektivës së Buxhetimit Përgjegjës Gjinor, punësimi i përgjithshëm është afër kuotës së barazisë (45% gra të punësuar përkundrajt 55% burra);

7 Komunat kanë parashikuar një rritje mesatare prej 3.5% të të ardhurave dhe shpenzimeve për çdo vit të Kornizës Afatmesme Buxhetore. Rritja e subvencioneve nënkupton rritjen e mbështetjes materiale për ndërmarrjet lokale të vogla dhe të mesme, gjë që mund të kontribuojë në rritjen e ekonomisë lokale.h.

PRAKTIKAT E MIRA

Ky hulumtim nxjerr në pah disa praktika të mira nga komuna të ndryshme.

- Megjithëse kërkesa ligjore për drejtuesit komunal për dëgjime publike është një seancë dëgjimore para miratimit të Kornizës Afatmesme Buxhetore dhe miratimit të buxhetit, të gjashtë komunat kanë treguar se e tejkalojnë këtë kërkesë, duke organizuar gjithsej 46 seanca dëgjimore të kombinuara në vitin 2018. Komuna e Lipjanit udhëheq me 18 dëgjime publike të organizuara nga drejtuesit komunalë;
- Komunat e Ferizajt, Lipjanit dhe Istog janë më të afërt për të përmbushur kuotën e barazisë gjinore prej 50%;
- Lipjan dhe Suhareka kanë planifikuar një rritje të buxhetit për subvencione me 20% për vitin 2020. Rritja e subvencioneve nënkupton rritje të mbështetjes materiale për ndërmarrjet vendore të vogla dhe të mesme, të cilët si kthim mund të kontribuojnë në rritjen e ekonomisë lokale.
- Përveç plotësimit të kërkesës ligjore të organizimit të një seance dëgjimore publike para miratimit të buxhetit, Kuvendi Komunal i Lipjanit e kishte kalkuluar këtë kërkesë duke mbajtur tre seanca dëgjimore me qytetarët e saj;
- Komunat e Suharekës, Lipjanit dhe Istogut kishin pjesëmarrjen më të madhe të grave në dëgjimet publike. Një nga faktorët kryesorë që kishte kontribuar në këtë pjesëmarrje ishte organizimi i dëgjimeve publike me grupe të përqendruara;
- Përfshirja më e lartë e përparësive të qytetarëve në buxhet për vitin 2019 është parë në komunën e Prizrenit (85%) e ndjekur nga Suhareka (67% në 2019 dhe 20% në KAB 2020-2021);

METODOLOGJIA

Sipas Transparency International¹, angazhimi i OShC-ve në aktivitete të lidhura me buxhetin mund të përfshijë strategji të ndryshme siç janë trajnimi në aftësitë e shkrim-leximit të buxhetit, pjesëmarrja e buxhetit, mbikëqyrja, në formulimin e një buxheti qeveritar alternative.

Meqenëse ky projekt është përqendruar në dy aktivitete kryesore (trainimi i OSHC-ve lokale dhe mbikëqyrja e komunave në planifikimin e buxhetit) KDI ndërmori disa veprime drejt krijimit të mjeteve më të mira për të paraqitur një pasqyrim të drejtë të performancës komunale. Për ta bërë këtë, KDI u këshillua me disa raporte dhe udhëzime mbi përfshirjen qytetare në këtë proces nga organizata të njohura si Transparency International², OECD³, Banka Botërore⁴.

Për të portretizuar me saktësi performancën e komunave, KDI u konsultua ngushtë me Ligjin për menaxhimin e financave publike dhe përgjegjësitë⁵; dhe Qarkoren Buxhetore 2019⁶.

Ndërsa siguroi një trajnim të hollësishëm për OShC-të lokale për buxhetin publik, dhe trajnimin e vazhdueshëm, KDI gjithashtu hartoi një formë monitorimi për të adresuar pjesëmarrjen e publikut, e cila është një kërkesë ligjore, por formati nuk është specifikuar. Kjo formë përfshin përgjigje në pyetje siç është numri i pjesëmarrësve, gjinia

Meqenëse ky projekt është përqendruar në dy aktivitete kryesore (trainimi i OSHC-ve lokale dhe mbikëqyrja e komunave në planifikimin e buxhetit) KDI ndërmori disa veprime drejt krijimit të mjeteve më të mira për të paraqitur një pasqyrim të drejtë të performancës komunale. Për ta bërë këtë, KDI u këshillua me disa raporte dhe udhëzime mbi përfshirjen qytetare në këtë proces nga organizata të njohura si Transparency International, OECD, Banka Botërore

1 Transparency International Helpdesk: Monitorimi i buxhetit nga shoqëria civile, 2016

2 Ibid

3 Si të bëhet monitorimi nga shoqëria civile, OECD, 2014], Banka Botërore [Qeverisja, Shoqëria Civile dhe pjesëmarrja, Instituti i Bankës Botërore 2009

4 Qeverisja, Shoqëria Civile dhe pjesëmarrja, Instituti i Bankës Botërore 2009

5 Law No. 03/L-221 (10 August 2010); Law No. 04/L-116 (18 July 2012); Law No. 04/L-194 (7 August 2013); Law No. 05/L-007 (21 April 2016); Law No. 05/L-063 (6 January 2016).

6 Qarkorja Buxhetore 2019/01, Ministria e Financave

dhe përkatësia etnike; a kishin siguruar hapësira të përshtatshme për dëgjimin; a ishte projekt-buxheti i prezantuar për pjesëmarrësit në mënyrë të lehtë për t'u kuptuar; a kishte ndonjë kërkesë specifike nga qytetarët dhe cilat ishin ato⁷. E meta e kësaj analize është përfshirja e vonshme vetëm gjatë dëgjimeve dëgjimore gusht-shtator 2018, ndërsa të dhënat për aktivitetet që kanë të bëjnë me periudhën maj-qershor 2018 janë konsultuar nga informacionet e marra nga komunat. OSHC-të lokale gjithashtu u këshilluan me udhëheqjen komunale në lidhje me procedurat dhe veprimet konkrete të tyre për planifikimin e buxhetit.

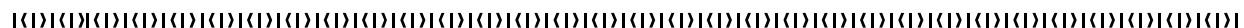
Një formë tjetër e përdorur për të mbledhur dhe analizuar të dhëna nga qytetarët që kanë të bëjnë me dëgjimet publike ishte zhvillimi i një forme studimi, e përdorur në të gjashtë komunat.

Për më tepër, si pjesë e hulumtimit, anëtarët e koalicionit analizuan të gjitha prioritetet e qytetarëve nga seancat dëgjimore publike përkundrejt Kornizës Afatmesme Buxhetore dhe buxheteve përfundimtare të gjashtë komunave të monitoruara. Kjo është bërë me qëllim të identifikimit se sa nga prioritetet e qytetarëve janë duke u konsideruar nga drejtuesit e komunës. Të gjitha rezultatet e këtij raporti bazohen në performancën e pajtueshme / jo-pajtuese të komunave ndaj kërkesave ligjore, dhe numrat dhe përqindjet që kanë të bëjnë me të dhënat e mbledhura.

Si përmbledhje, ky hulumtim u bazua në mbledhjen e të dhënave si më poshtë:

- Analizë e gjashtë planeve buxhetore dhe kornizave buxhetore afatmesme
- Analizë e pajtueshmërisë së komunave me kërkesat ligjore
- Intervista me udhëheqjen komunale siç janë kryetarët e komunave dhe drejtorët e Departamentit të Financave
- Monitorimi i 19 dëgjimeve buxhetore në gjashtë komuna
- 46 sondazhe mbi pjesëmarrjen e publikut

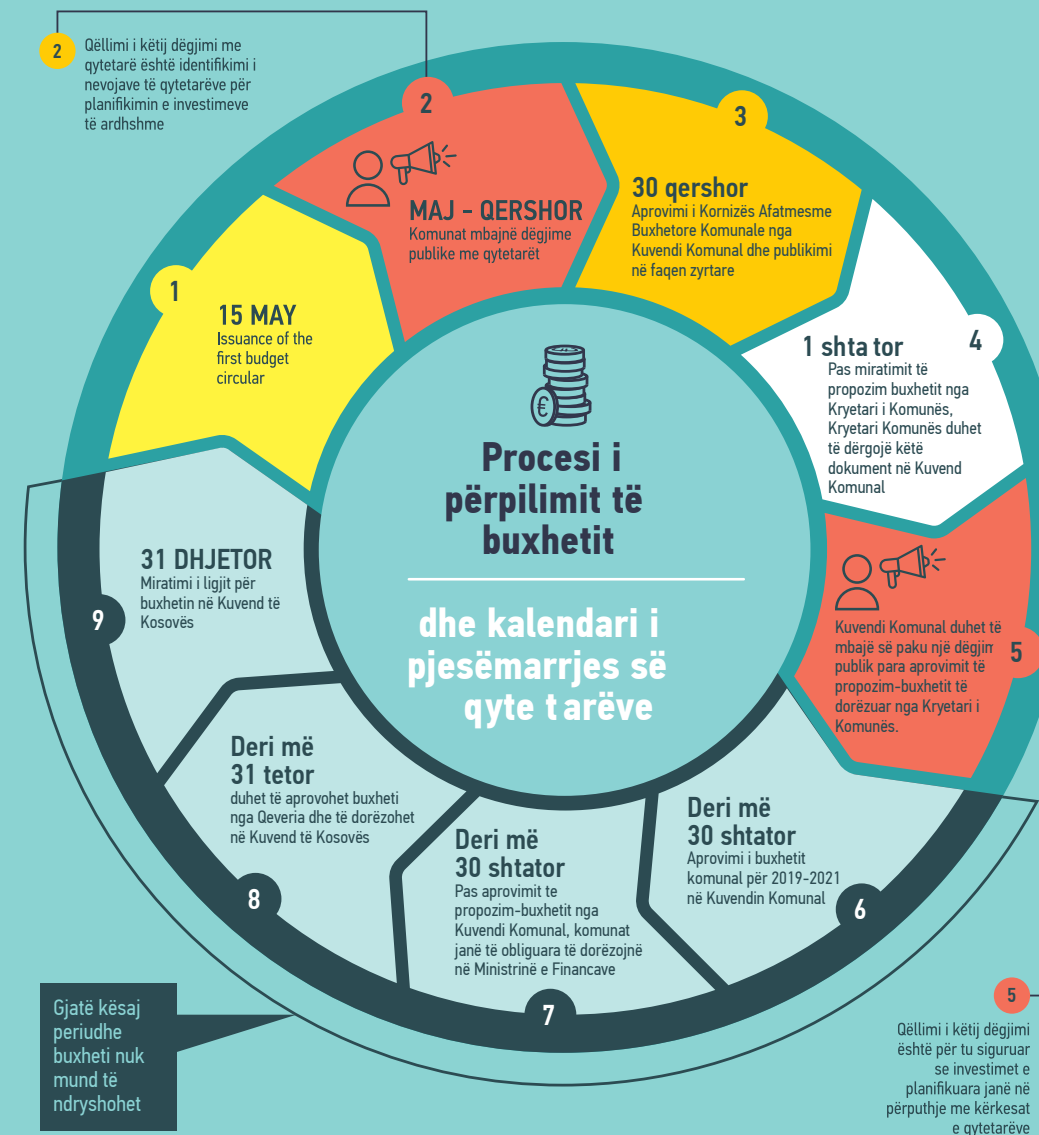
⁷ Shih Shtojcën 4

PAJTUESHMËRIA LIGJORE

Pajtueshmëria ligjore është një nga treguesit kryesorë të përdorur për këtë analizë. Kërkesat ligjore që kanë të bëjnë me planifikimin e buxhetit janë sqaruar në mënyrë të detajuar në Qarkoren Buxhetore të lëshuar nga MF, e cila

ofron udhëzime se si të përgatitet Korniza Afatmesme e Buxhetit, dhe afatet për secilin aktivitet. Diagrami i mëposhtëm ilustron kërkesat ligjore që kanë të bëjnë me fazën e planifikimit të buxhetit në nivelin lokal dhe afatet.

* Para përfundimit të propozim-buxhetit, nëse Qeveria vlerëson se ka ndryshime në strategji dhe çështje specifike, atëherë Ministria e Financave inicicion Qarkoren Buxhetore të dytë, jo më vonë se 10 korrik të vitit aktual. Organizatat Buxhetore ndërveprojnë me publikun dhe aktorët përkatës për këto ndryshime strategjike dhe çështje të tjera, para dorëzimit të propozim-buxhetit në Kuvend Komunal

***Çka është Qarkorja Buxhetore**

Qarkorja Buxhetore është dokumenti udhëzues që Ministria e Financave ia dërgon komunës për përgatitjen e propozim buxhetit dhe kërkesave për ndarje buxhetore tjera

GRAFIKU 1. Procesi i hartimit të buxhetit dhe kalendari i pjesëmarrjes së qytetarëve

Bazuar në afatet kohore të përcaktuara me ligj, hulumtimi ynë zbuloi se të gjashtë komunat ishin në përputhje me afatet e përcaktuara ligjore.

Respektimi i afateve ligjore	Korniza Afatmesme Buxhetore e Aprovuar nga Asambleja Komunale deri më 30 qershor 2018	Buxheti i propozuar i aprovuar nga Kryetari i Komunës deri më 1 Shtator 2018	Asambleja Komunale miratoi buxhetin komunal deri më 30 shtator 2018
PRIZREN	☒	☒	☒
SUHAREKË	☒	☒	☒
FERIZAJ	☒	☒	☒
LIPJAN	☒	☒	☒
PODUJEVË	☒	☒	☒
ISTOG	☒	☒	☒

TABELA 1 Respektimi i afateve ligjore

Për më tepër, sipas të dhënave të konsultuara me udhëheqjen komunale, të gjitha komunat kanë respektuar kërkesat e Qarkores së Buxhetit për përgatitjen dhe dorëzimin e buxhetit të aprovuar në Ministrinë e Financave.

Përbushja e kërkesave nga Qarkorja Buxhetore	Plani i ndarjeve buxhetore të shpenzimeve totale të komunave për 2019-2021	Financimi i projekteve kapitale për vitin 2019 dhe projektet kapitale shumëvjeçare për vitet 2020-2021	Plani afatmesëm i të ardhurave totale të buxhetit komunal nga grantet qeveritare dhe të hyrat vetanake	Tabelat e buxhetimit të përgjegjshëm gjinor
PRIZREN	☒	☒	☒	☒
SUHAREKA/SUVA REKA	☒	☒	☒	☒
FERIZAJ/UROŠEVAC	☒	☒	☒	☒
LIPJAN/LJIPLJAN	☒	☒	☒	☒
PODUJEVA/PODUJEVO	☒	☒	☒	☒
ISTOG/ISTOK	☒	☒	☒	☒

TABELA 2 Përbushja e kërkesave rrethore të buxhetit

PJESËMARRJA PUBLIKE NË PLANIFIKIMIN E BUXHETIT

Për formulimin e Kornizës Afatmesme të Buxhetit dhe projektbuxhetit për vitin 2019⁸, organet ekzekutive të gjashtë komunave të monitoruara zhvilluan seanca dëgjimore publike me qytetarët e komunave përkatëse si më poshtë:

Komuna	# i dëgjimeve publike	# i pjesëmarrësve	# i banorëve	% e pjesëmarrjes
PRIZREN	9	400	191,565	0.21%
SUHAREKË	3	40	60,247	0.07%
FERIZAJ	10	215	103,003	0.21%
LIPJAN	18	336	57,733	0.58%
PODUJEVË	3	262	83,445	0.31%
ISTOG	3	82	40,380	0.20%
TOTAL	46	1,335	536,373	0.26%

TABELA 3 Të dhënat që kanë të bëjnë me dëgjimet publike dhe pjesëmarrjen qytetare

Përveç Komunës së Podujevës, e cila pas miratimit të KAB nuk mbajti asnjë dëgjim publik shtesë, drejtuesit e pesë komunave të tjera mbajtën dëgjime publike në dy faza, maj / qershor 2018 dhe gjithashtu gjatë gushtit 2018, deri në përfundimin e propozimit të buxhetit për vitin 2019 dhe paraqitjen në Kuvendin Komunal për miratim.

Hulumtimi tregon se megjithëse komunat kanë organizuar një numër adekuat të seancave dëgjimore publike me qytetarët, në krahasim me popullsinë në këto gjashtë komuna, **pjesëmarrja e qytetarëve në formulimin e propozimeve buxhetore mesatarisht është rreth 0.26% të popullsisë**. Kjo përqindje është shumë e ulët kur krahasohet me buxhetimin pjesëmarrës prej 2% të Maqedonisë

8 Sipas udhëzimeve të Qarkores Buxhetore 2019/01.

Veriore⁹ ose 8.5% të Kroacisë¹⁰. Sipas Tanaka¹¹, buxheti pjesëmarrës është një formë e demokracisë së drejtpërdrejtë dhe u lejon qytetarëve ndikim mbi kategoritë e zgjedhura të buxhetit dhe ndarjet e fondeve. Nga ana tjetër, Projekti i Buxhetimit Pjesëmarrës¹² jep shembuj se si duhet të stimulohet buxheti me pjesëmarrje të qytetarëve¹³.

Përqindja më e lartë e pjesëmarrjes në seancat dëgjimore publike përkundrejt popullatës ishte shënuar në Komunën e Lipjanit me 0.58%, ndërsa më e ulta ishte në Komunën e Suharekës me vetëm 0.07%.

Për më tepër, krahasuar me numrin e përgjithshëm të pjesëmarrësve, afërsisht vetëm 5.4% ishin gra. Në tabelën e mëposhtme jepet numri i grave që morën pjesë në seancat publike, së bashku me numrin e përgjithshëm të pjesëmarrësve, në gjashtë komunat e monitoruara:

Komuna	# total i pjesëmarrësve	# i grave në dëgjim publik	% e pjesëmarrjes
PRIZREN	400	15	3.75%
SUHAREKË	40	4	10.00%
FERIZAJ	215	7	3.26%
LIPJAN	336	25	7.44%
PODUJEVË	262	5	1.91%
ISTOG	82	16	19.51%
TOTAL	1,335	72	5.39%

TABELA 4 Të dhënat që kanë të bëjnë me pjesëmarrjen e grave në dëxhimet buxhetore

9 Pjesëmarrja publike "Qeveria e Popullit, nga populli dhe për popullin", CRPM, dhjetor 2015

10 Qytetarët dhe qyteti: Rasti i buxhetimit pjesëmarrës në qytetin e Zagrebit, S.Švaljek, Ph.D., I.Rašić-Bakarić, Ph.D., M.Sumpor, Ph.D. mars 2019

11 Angazhimi i publikut në buxhetimin kombëtar: Një perspektivë joqeveritare, OECD Journal, Volumi 7. No2. 2007

12 Komuna, Bill Rizzo, korrik 2015

13 Shtojca 6

Bazuar në të dhënat e monitorimit të drejtpërdrejtë dhe të dhënave të konsultuara me komunat, pjesëmarrja e grave në qytete është shumë më e lartë sesa në zonat rurale ku pjesëmarrja shkonte nga 0 në 2.

Për të analizuar faktorët që ndikojnë në pjesëmarrjen e ulët, gjatë prillit 2019, anëtarët e konzorciumit bënë disa sondazhe me qytetarët¹⁴, përveç takimeve me udhëheqjen komunale.

Të gjashtë komunat e monitoruara kishin deklaruar se ata po përmbushin detyrimet e tyre ligjore në lidhje me organizimin e dëgjimeve publike dhe informimin e qytetarëve. Ata përdorin mekanizmat e njoftimit për postimin në bordin e njoftimeve komunale, përmes mediave sociale, dhe transmetuesve vendorë të radios dhe TV. Ekipi i monitorimit vëzhgoi se shumica e njoftimeve bënë thirrje për takime publike për të diskutuar planifikimin e buxhetit për vitin 2019 dhe Kuadrin e Buxhetit Afatmesëm 209-2021.

Nga ana tjetër, bazuar në përgjigjet e dhëna nga qytetarët, arsyeja më e madhe për të mos marrë pjesë në seancat publike është **mungesa e besimit që institucionet do t'i marrin parasysh rekomandimet e tyre (35% e të anketuarve)**¹⁵. Rreth 68% e këtyre përgjigjeve janë dhënë nga qytetarët nga komunat e Prizrenit dhe Suharekës. Sidoqoftë, pas analizës së buxhetit komunal dhe dëgjimeve buxhetore, u konkludua se **këto dy komuna kishin përfshirë rreth 85% të propozimeve të qytetarëve në buxhetin për vitin 2019** ose Kornizën Afatmesme Buxhetore 2019 - 2021¹⁶. Kjo ngre shqetësime në lidhje me komunikimin nga komuna me qytetarët e saj, duke krijuar kështu hapësirë për keqkuptim.

Arsyeja e mësipërme e dhënë nga qytetarët u pasua me shqetësime në lidhje me **planifikimin e papërshtatshëm**

14 Përgjigjet në anketë të bashkëngjitura si Shtojca 5

15 Shtojca 5

16 Tabela 7. Përfshirja e prioritetve të qytetarëve në buxhetin komunal 2019, ose KAB 2019 - 2021 me shpjegime, fq. 17

17 Ibid

18 Ibid

Komunat e Lipjanit, Ferizajit dhe Prizrenit kishin mbajtur numrin më të madh të dëgjimeve publike për hartimin e planit buxhetor për 2019.

Komunat e Prizrenit dhe Suharekës kishin përfshirë rreth 85% të prioritetve të qytetarëve në buxhetin për vitin 2019 ose Kornizën Afatmesme Buxhetore 2019 - 2021, pasuar nga komuna e Istogut me 43%.

dhe vendndodhjet (28% e të anketuarve)¹⁷. Qytetarët kishin ngritur shqetësime se dëgjimet buxhetore janë duke u organizuar gjatë orarit të rregullt të punës, gjë që e bën të pamundur që ata të marrin pjesë, pasi ata janë të angazhuar në punë ose aktivitete të tjera. Këtij shqetësimi iu shtua edhe vendndodhja e dëgjimeve buxhetore, pasi ato nuk mbahen në çdo fshat, por vetëm ato të zgjedhura, duke e bërë kështu të vështirë pjesëmarrjen e qytetarëve.

Rreth **22% e të anketuarve**¹⁸ thanë se nuk kishin informacion për dëgjimet publike në dy komponentë. Ata ose nuk ishin të informuar për ndodhinë e tyre, ose nuk ishin të vetëdijshëm se cili ishte qëllimi i dëgjimeve publike, dhe cili është roli i qytetarëve në këto ngjarje.

Rreth 5% e të anketuarve prisnin që **përfaqësuesit e zgjedhur politikë (drejtuesit, anëtarët e kuvendit dhe kryetarët e komuniteteve lokale dhe fshatrat), do të**

përfaqësonin interesat e qytetarëve në planet e zhvillimit komunal. Dhe 10% e mbetur nuk kishin shpërfaqur interes për të marrë pjesë në ngjarje të tilla.

Hulumtimi tutje tregon se organet ekzekutive të gjashtë komunave kanë mbajtur dëgjime buxhetore para miratimit të buxhetit të propozuar, ndërsa vetëm kuvendet komunale të Lipjanit, Istogut dhe Suharekës zhvilluan seanca dëgjimore publike para aprovimit të projekt buxhetit.

Asambletë Komunale të Prizrenit, Ferizajit dhe Podujevës nuk kishin përmbushur këtë kërkesë ligjore. Asambletë Komunale janë përfaqësimi parësor i qytetarëve brenda strukturave drejtuese të Komunës. Në këto tre raste, anëtarët e Kuvendit Komunal nuk arritën të sigurojnë që përparësitë e qytetarëve të tyre ishin adresuar siç duhet në planin e buxhetit.

Komuna	Prizren	Suharekë	Ferizaj	Lipjan	Podujevë	Istog
Numri i dëgjimeve PUBLIKE	-	1	-	3	-	1

TABELA 5 Respektimi i kërkesave ligjore që kanë të bëjnë me dëgjimin publik nga Asambletë Komunale

PRIORITETET E QYTETARËVE PËR BUXHETIN 2019

Tabela në vijim pasqyron prioritetet e qytetarëve pjesëmarrës për buxhetin 2019 dhe Kornizën Afatmesme Buxhetore 2019-2021:

Komuna	Prizren	Suharekë	Ferizaj	Lipjan	Podujevë	Istog
1.	Rritja e subvencioneve	Përfshirja e të gjitha fshatrave në planifikim	Asfaltime të rrugëve	Asfaltime të rrugëve	Asfaltime të rrugëve	Asfaltime të rrugëve
2.	Rritja e buxhetit	Rritja e buxhetit	Ujësjetillës	Ndriçime publike	Ndërtimin e trotuareve	Ndërtimi i kanaleve të ujërës
3.	Përkrahje për klubet sportive (jo vetëm kulturore)	Projekti i tregut të gjelbër	Ndërtimi i kanalizimeve	Ujësjetillës	Ndërtimin e kanalizimeve	Ndërtimi i kanalizimeve dhe ujësjetillës
4.	Një pikë grumbullimi të qumështit të lopës dhe dhisë	Shtegu për ecje				
5.	Investime në ndriçimin e rrugëve	Ndriçimi i rrugëve				

TABELA 6 Prioritetet e Qytetarëve

Nga tabela e më sipërme shohim se prioritetet e qytetarëve të komunave të Komunave të Ferizajt, Lipjanit, Podujevës dhe Istogut janë të fokusuar në investime në infrastrukturë, ndërsa prioritetet e qytetarëve të komunave të Prizrenit dhe Suharekës ishin të fokusuar në mirëqenie sociale dhe siguri, si rritja e buxhetit, shtegu për ecje, përkrahje për klubet sportive, si dhe krijimi i mekanizmave mbështetës për zhvillimin e afarizmit si rritja e subvencioneve dhe investimi në ndërtimin e një pike grumbul-

luese të qumështit të lopës dhe dhisë në Prizren.

Në mungesë të përfshirjes sa më të madhe të palëve të interesit në dëgjimet publike, veçanërisht gratë dhe grupet e tjera të interesit, përparësitë e qytetarëve pjesëmarrës ishin përqendruar kryesisht në investimet kapitale dhe më pak në mirëqenien sociale.

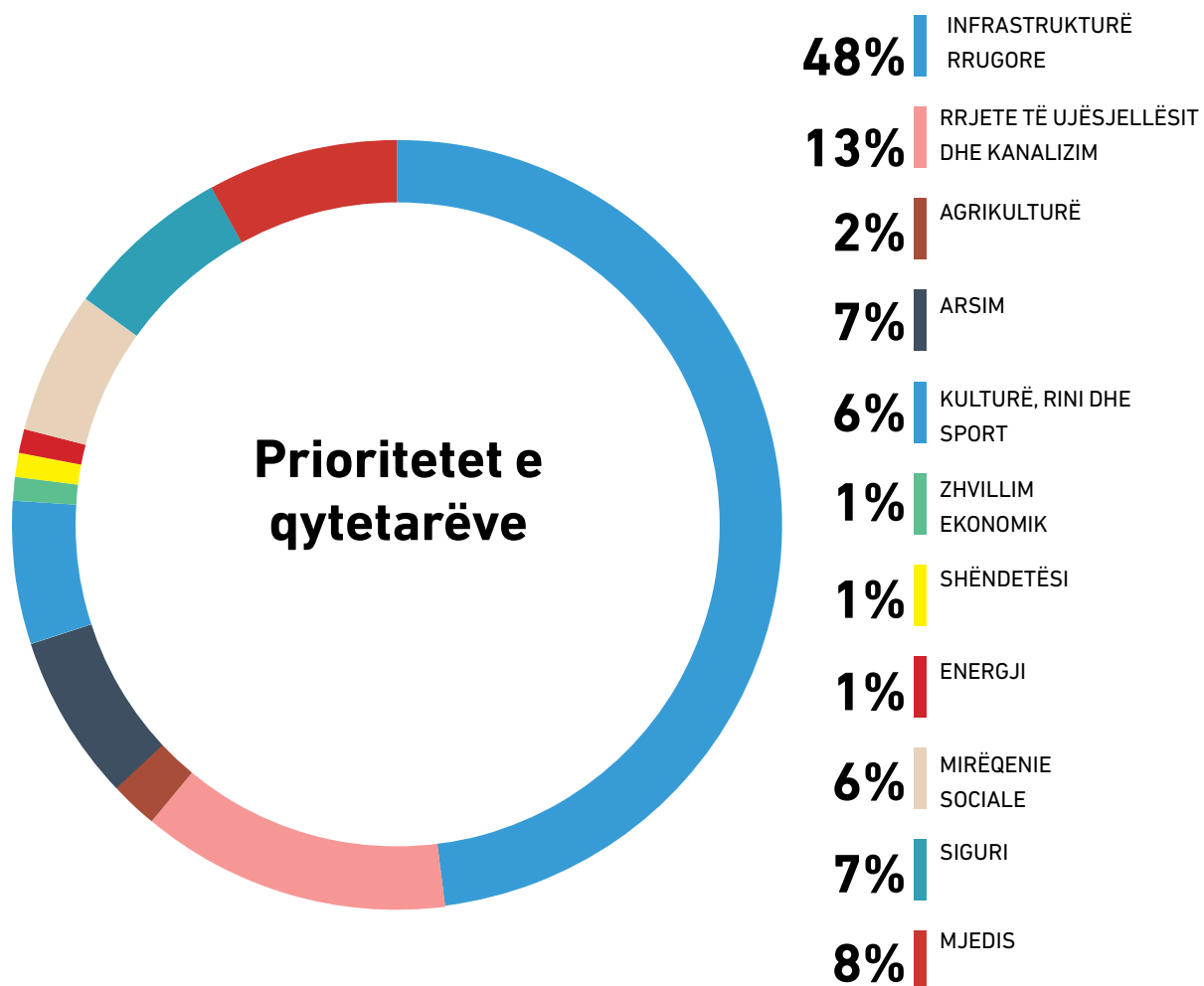
Gjatë vitit 2018, nën programin e saj për qeverisje lokale,

KDI kishte organizuar 134 takime të ekzekutivëve të komunës me qytetarë, në 11 komuna¹⁹. Fillimisht, ishte konstatuar se që për të tërhequr audiencë të ndryshme, oraret duhet të përputhen me mundësitë e tyre. Oraret që tërhoqën më shumë pjesëmarrje të grave ishin gjatë mesditës, ndërsa oraret që tërhoqnin më shumë burra ishin pas orarit të punës, në mbrëmje. Për më tepër, audiencia e grave u arrit më mirë nga njoftimet në ndërtesat e shkollës. Si përfundim i përgjithshëm i të gjitha 134 takimeve, rezultoi

se interesat e grave janë përqendruar më shumë në çështjet e mirëqenies sociale, ndërsa burrat u përqendruan në investimet kapitale.

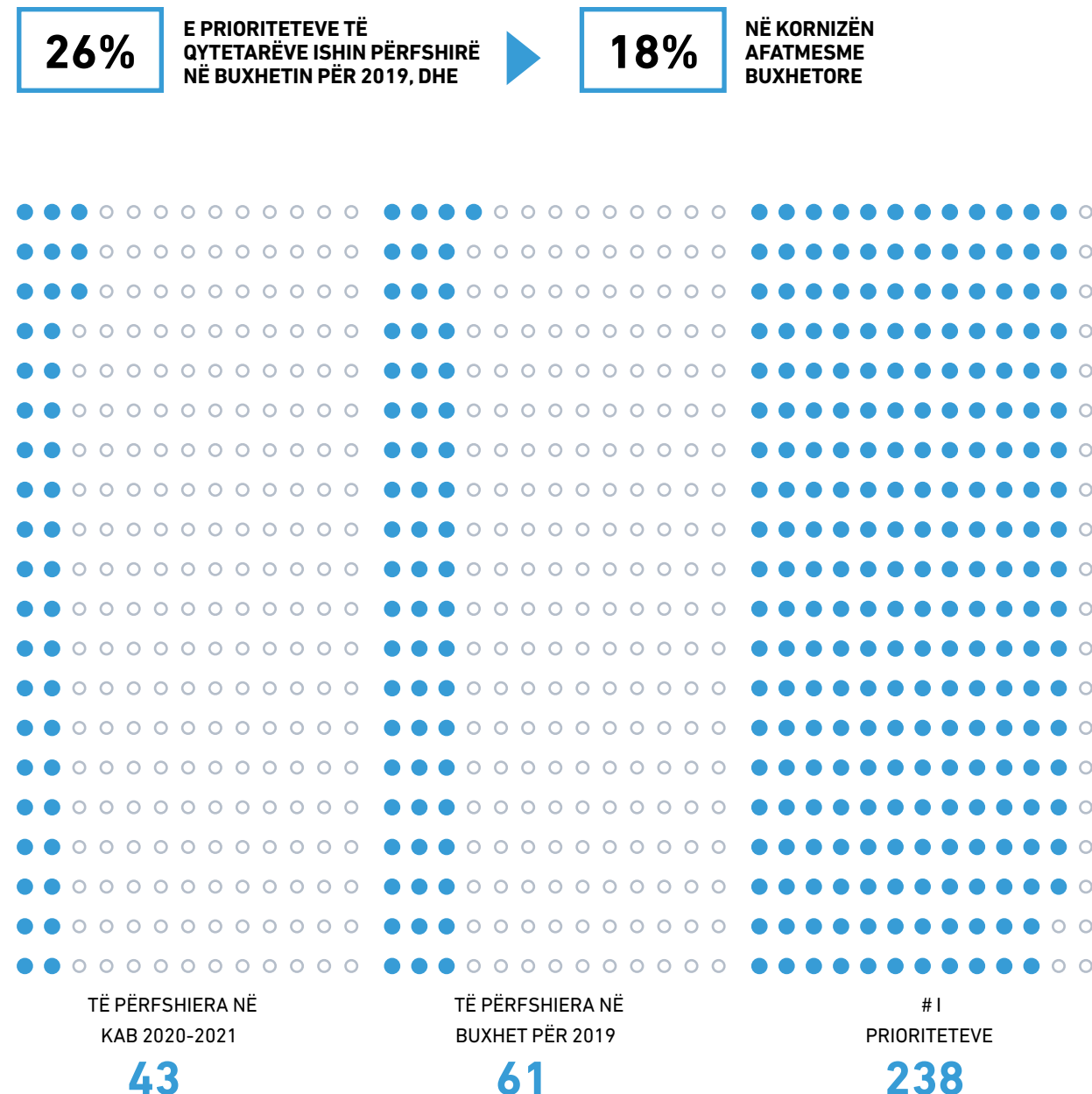
Grafiku i mëposhtëm jep një përmbledhje, të paraqitur në përqindje, të të gjitha prioriteteve të qytetarëve për gjashtë komunitat, të grumbulluara sipas kategorisë së investimeve.

GRAFI 2 Prioritetet e qytetarëve për gjashtë komunitat sipas kategorisë së investimeve

19 Mitrovica e Jugut, Obiliq, Drenas, Klina, Malishevë, Mamushë, Dragash, Shtërpca, Graçanicë, Viti dhe Kamenicë

NË VAZHDIM, KY HULUMTIM TREGON SE VETËM

GRAFI 3 Përfshirja e prioriteteve të qytetarëve në buxhetin komunal 2019, ose KAB 2020 – 2021

Për më tepër, ky hulumtim tregon se vetëm 26% të prioriteteve të qytetarëve ishin përfshirë në buxhet për vitin 2019 dhe 18% në Kornizën Afatmesme Buxhetore për vitin 2020 - 2021.

Prizren

Nga 26 prioritetet e dhëna nga qytetarët, 22, ose 85% e tyre ishin përfshirë në buxhetin komunal 2019.

Suhareka

Nga 15 prioritetet e dhëna nga qytetarët, 10, ose 67% e tyre ishin përfshirë në buxhetin komunal 2019, ndërsa 3 (20%) u përfshinë në Kornizën Afatmesme Buxhetore për vitet 2020-2021.

Ferizaj

Nga 16 prioritetet e dhëna nga qytetarët, vetëm 3, ose 19% e tyre u përfshinë në buxhetin komunal për vitin 2019 dhe Kornizën Afatmesme Buxhetore për vitet 2020-2021.

Lipjan

Nga 83 prioritetet e dhëna nga qytetarët, vetëm nëntë, ose 11% e tyre ishin përfshirë në buxhetin e komunës 2019, ndërsa 4 (5%) u përfshinë në Kornizën Afatmesme Buxhetore për vitin 2020 dhe 10 (12%) për 2021.

Podujeva

Nga 75 prioritetet e dhëna nga qytetarët, vetëm shtatë, ose 9% e tyre ishin përfshirë në buxhetin komunal për vitin 2019. Megjithatë, 22 përparësi (29%) u përfshinë në Kornizën Afatmesme Buxhetore për vitin 2020, nga të cilat 15 ishin parashikuar me mundësinë e transferimit në 2021.

Istog

Nga 23 prioritetet e dhëna nga qytetarët, 10 ose 43% e tyre ishin përfshirë në buxhetin komunal 2019, ndërsa 5 (22%) ishin përfunduar gjatë vitit 2018. Dy aktivitete (9%) ishin brenda përgjegjësive të kompanisë për mjedisin komunal, dhe 6 (26%) e këtyre kërkesave nuk janë përfshirë në buxhetin e vitit 2019.

TABELA 7 Përfshirja e prioriteteve të qytetarëve në buxhetin komunal 2019 ose MTBF 2019 - 2021 me shpjegime

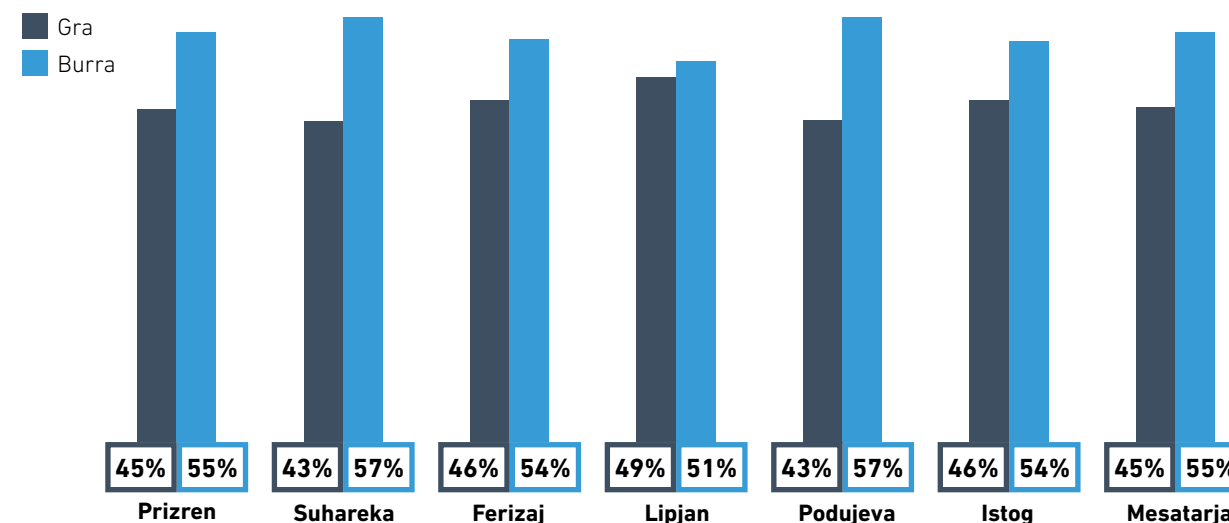
BUXHETIMI I PËRGJEGJSHËM GJINOR

Një nga kërkesat nga qarkorja buxhetore është edhe Buxhetimi i Përgjegjshëm Gjinator (BPGJ). Kjo kërkesë është në përputhje me Ligjin për Barazi Gjinore²⁰ Nr.05/L-020 sipas të cilit institucionet e Kosovës janë përgjegjëse për përfshirjen e buxhetimit gjinor në të gjitha fushat, si një instrument i nevojshëm për të garantuar që parimi i barazisë gjinore të respektohet në mbledhjen, shpërndarjen dhe caktimin e burimeve.

Gjatë monitorimit të procesit për aprovimin e buxhetit komunal nga Asambletë Komunale, organizatat e koalicionit vunë në dukje se tre nga gjashtë komunat e monitoruara (Lipjani, Istogu dhe Podujeva) kishin përgatitur Buxhetimin

e Përgjegjshëm Gjinator (GRB), që është një kërkesë ligjore nën Qarkoren Buxhetore 2019/01 dhe 2019/02 për Komunat. Pas përfshirjes së anëtarëve të koalicionit në këtë proces, tre komunat e mbetura të Prizrenit, Ferizajt dhe Podujevës plotësuan këtë kërkesë ligjore gjithashtu. Sidoqoftë, Komuna e Prizrenit nuk kishte arritur të ndajë atë sipas niveleve të pagave, siç kërkohet nga Qarkorja Buxhetore.

Tabela më poshtë jep mesatare të buxhetimit me përgjegjësi gjinore për komunat e Ferizajt, Lipjanit, Suharekës, Istogut dhe Podujevës.

GRAFIKU 4 Mesataret e buxhetimit të përgjegjshëm gjinor për gjashtë komunat

²⁰ Ligji Nr.05/L-020 (2015) për Barazi Gjinore, Neni 5.1.5.

PJESËMARRJA E INVESTIMEVE NË BUXHET

Bazuar në KAB, komunat e monitoruara kanë planifikuar një rritje të buxhetit për periudhën tre vjeçare të KAB prej afërsisht 3.5% në krahasim me vitin paraprak.

prej 16% të shpenzimeve komunale për vitin 2021, ndërsa të gjitha komunat kanë parashikuar rritje përafërsisht 8.5% të investimeve kapitale gjatë viteve 2020-2021.

Të dhënat në tabelat e mëposhtme tregojnë se Lipjani dhe Suhareka kanë planifikuar një rritje të buxhetit për subvencione prej 20% për vitin 2020, ndërsa Ferizaj dhe Istogu nuk kanë parashikuar ndonjë rritje në këtë kategori, si dhe si në kategorinë e shpenzimeve të mallrave dhe shërbimeve. Komuna e Istogut ka parashikuar një rritje

Planifikimi i buxhetit për periudhën 2019-2021, i aprovuar nga gjashtë asambletë komunale, është dhënë në tabelat e mëposhtme:

Të hyrat 2019

Komuna	Prizren	Suhareka	Ferizaj	Lipjan	Podujeva	Istog
Të hyrat vetanake	€ 8,717,394.00	€ 2,239,252.00	€ 5,103,198.60	€ 1,983,269.00	€ 1,588,175.00	€ 1,277,578.00
Granti Qeveritar	€ 38,671,421.00	€ 13,847,013.00	€ 25,560,003.40	€ 14,387,170.00	€ 20,444,442.00	€ 9,306,243.00
Huamarrja	-	€ 161,776.00	€ 271,644.00	€ 30,903.00	-	€ 94,294.00
Të hyrat Totale	€ 47,388,815.00	€ 16,248,041.00	€ 30,934,846.00	€ 16,401,342.00	€ 22,032,617.00	€ 10,678,115.00

TABELA 8 Planifikimi i buxhetit për të hyrat për gjashtë komuna për vitin 2019

Shpenzimet 2019

Komuna	Prizren	Suharekë	Ferizaj	Lipjan	Podujevë	Istog
Paga dhe mëditje	€ 20,555,728.00	€ 8,273,715.00	€ 15,500,748.00	€ 9,471,460.00	€ 19,090,751.00	€ 6,066,251.00
Subvencione	€ 973,725.00	€ 410,500.00	€ 605,692.00	€ 400,000.00	€ 633,650.00	€ 250,000.00
Mallra dhe shërbime	€ 6,868,995.00	€ 2,411,398.00	€ 4,822,674.00	€ 1,695,000.00	€ 2,283,273.00	€ 1,345,525.00
Investime Kapitale	€ 18,990,367.00	€ 4,595,952.00	€ 10,005,732.00	€ 4,330,511.00	€ 7,024,943.00	€ 2,861,339.00
Shpenzimet Komunale	-	-	-	-	-	€ 155,000.00
Shpenzimet Totale	€ 47,388,815.00	€ 15,691,565.00	€ 30,934,846.00	€ 15,896,971.00	€ 22,032,617.00	€ 10,678,115.00

TABELA 9 Planifikimi i buxhetit për shpenzimet për gjashtë komuna për vitin 2019

Të hyrat 2020

Komuna	Prizren	Suharekë	Ferizaj	Lipjan	Podujevë	Istog
Të hyrat vetanake	€ 9,017,994.00	€ 2,316,467.00	€ 5,279,171.00	€ 2,051,658.00	€ 1,649,400.00	€ 1,321,633.00
Granti Qeveritar	€ 40,102,197.00	€ 13,862,245.00	€ 26,669,950.00	€ 14,349,684.00	€ 21,130,264.00	€ 9,740,436.00
Huamarrja	-	-	-	-	-	-
Të hyrat Totale	€ 49,120,191.00	€ 16,992,847.00	€ 31,949,121.00	€ 16,401,342.00	€ 22,773,204.00	€ 11,062,069.00

TABELA 10 Planifikimi i buxhetit për të hyrat për gjashtë komuna për vitin 2020

|||||

Të hyrat 2021

Komuna	Prizren	Suharekë	Ferizaj	Lipjan	Podujevë	Istog
Të hyrat vetanake	€ 20,682,380.00	€ 8,469,048.00	€ 15,582,392.00	€ 9,471,460.00	€ 12,090,751.00	€ 6,066,250.00
Granti Qeveritar	€ 1,033,725.00	€ 514,800.00	€ 605,692.00	€ 500,000.00	€ 688,416.00	€ 250,000.00
Huamarrja	€ 6,905,380.00	€ 2,375,431.00	€ 4,741,030.00	€ 1,810,000.00	€ 2,283,273.00	€ 1,345,526.00
Të hyrat Totale	€ 20,498,706.00	€ 5,321,832.00	€ 11,020,007.00	€ 4,619,882.00	€ 7,710,765.00	€ 3,245,293.00
Municipal expenditures	-	-	-	-	-	€ 155,000.00
Total expenditures	€ 49,120,191.00	€ 16,217,711.00	€ 31,949,121.00	€ 16,401,342.00	€ 22,773,204.00	€ 11,062,069.00

TABELA 11 Planifikimi i buxhetit për shpenzimet për gjashtë komuna për vitin 2020

Të hyrat 2021

Komuna	Prizren	Suharekë	Ferizaj	Lipjan	Podujevë	Istog
Të hyrat vetanake	€ 9,318,594.00	€ 2,393,683.00	€ 27,593,355.00	€ 2,120,046.00	€ 1,697,705.00	€ 1,365,687.00
Granti Qeveritar	€ 41,678,352.00	€ 15,191,529.00	€ 5,455,143.00	€ 14,852,144.00	€ 21,894,126.00	€ 10,099,500.00
Huamarrja	-	-	-	-	-	-
Të hyrat Totale	€ 50,996,946.00	€ 17,325,919.00	€ 33,048,498.00	€ 16,972,190.00	€ 23,591,831.00	€ 11,465,187.00

TABLE 12 Planifikimi i buxhetit për të hyrat për gjashtë komuna për vitin 2021

|||||

|||||

Shpenzimet 2021

Komuna	Prizren	Suharekë	Ferizaj	Lipjan	Podujevë	Istog
Paga dhe mëditje	€ 20,704,704.00	€ 8,566,621.00	€ 15,659,895.93	€ 9,471,460.00	€ 12,090,751.00	€ 6,066,250.00
Subvencione	€ 1,083,725.00	€ 597,000.00	€ 605,692.07	€ 600,000.00	€ 743,180.00	€ 250,000.00
Mallra dhe shërbime	€ 6,923,281.00	€ 2,715,931.00	€ 4,741,030.00	€ 1,860,000.00	€ 2,283,273.00	€ 1,354,526.00
Investime Kapitale	€ 22,285,236.00	€ 5,479,264.00	€ 12,041,880.00	€ 5,040,730.00	€ 8,474,627.00	€ 3,618,080.00
Shpenzimet Komunale	-	-	-	-	-	€ 185,331.00
Shpenzimet Totale	€ 50,996,946.00	€ 17,358,816.00	€ 33,048,498.00	€ 16,972,190.00	€ 23,591,831.00	€ 11,465,187.00

TABELA 13 Planifikimi i buxhetit për shpenzimet për gjashtë komuna për vitin 2021

Duke u bazuar në Kornizat Afatmesme Buxhetore, të pasqyruara më sipër, shohim se komunat e monitoruara kanë planifikuar një rritje të buxhetit për tre vitet e KAB-it për afërsisht 3.5% nga viti paraprak.

Nga analiza e tabelave të më sipërme shohim se Lipjani dhe Suhareka kanë planifikuar një rritje të buxhetit për subvencione për 20% për vitin 2020, ndërsa Ferizaj dhe Istogu nuk kanë paraparë rritje të kësaj kategorie fare, si dhe kategorisë së shpenzimeve për mallra dhe shërbime. Komuna e Istogut ka paraparë një rritje prej 16% të shpenzimeve komunale për vitin 2021, ndërsa të gjitha komunat kanë paraparë afërsisht 8.5% rritje të investimeve kapitale gjatë periudhës 2020-2021.

|||||

PËRMBYLLJE

Analiza e procesit të hartimit dhe aprovimit për propozimet e buxhetit 2019 dhe MTBF 2019-2021, zbuloi se gjashtë komunat e monitoruara përballen me disa sfida sistematike, të paraqitura më poshtë:

- Organet ekzekutive të gjashtë komunave kishin respektuar afatet kohore për zhvillimin dhe miratimin e propozimeve për buxhetin 2019 dhe KAB 2019-2021 dhe tejkaloan kërkesat minimale ligjore për numrin e dëgjimeve publike. Kërkesa ligjore për dëgjime publike të organizuara nga Kuvendi Komunal u plotësua vetëm nga Komunitat e Lipjanit, Istogut dhe Suharekës.
- Pjesëmarrja qytetare në këto dëgjime ishte shumë e ulët, vetëm 0.26% e tyre morën pjesë në dëgjimet publike për buxhetin. Ky është një tregues i qartë se nevojat / kërkesat e qytetarëve të shprehura në seancat publike mund të mos korrespondojnë me nevojat reale të qytetarëve në përgjithësi. Gjithashtu, pjesëmarrja e ulët tregon se qytetarët nuk kanë pronësi mbi vendimmarrjen në planifikimin dhe shpenzimin e buxhetit komunal.
- Pjesëmarrja simbolike e grave në dëgjimet publike mbetet një shqetësim i madh.
- Përmbledhjet e dëgjimeve publike tregojnë që përqendrimi i qytetarëve është më i orientuar për investime kapitale. Gjatë vitit 2018, nën programin e qeverisjes lokale, KDI organizoi 134 takime në qytet me të gjithë qytetarët, ku u konkludua se interesat e grave janë të përqendruara në çështjet e mirëqenies sociale.
- Komunitat kishin bërë njoftimet për dëgjime buxhetore

re në tabelat e njoftimeve komunale, përmes transmetuesve vendorë të radios dhe TV, dhe mediave sociale, megjithatë, metodat që ata përdorën dështuan të njoftonin, mobilizonin dhe siguronin pjesëmarrjen në këtë proces thelbësor në dobi të vetë qytetarëve.

- Gjatë monitorimit, u vërejt se njoftimet e publikuara nga komunitat përmbajnë gjuhë shumë zyrtare / financiare, dhe jo tërheqëse ose shpjeguese për qytetarët. Një shembull i mirë do të ishte kthimi i planifikimit të buxhetit në qëllime të thjeshta për të gjitha klasat e qytetarëve të të gjitha profesioneve²¹.
- Sipas përgjigjeve të qytetarëve, mungesa e pjesëmarrjes kryesisht i atribuohet planifikimit joadekuat dhe mungesës së besimit në udhëheqjen qeverisëse.
- Komunitat nuk i kanë adresuar kërkesat e Qarkores së Buxhetit 2019/01 në lidhje me Buxhetimin e Përgjegjshëm Gjikor. Komunitat e Prizrenit, Ferizajt dhe Podujevës nuk kishin përgatitur paraprakisht seksionin e Buxhetimit Përgjegjës Gjikor. Kjo çështje u ngrit nga anëtarët e këtij koalicioni monitorues, i cili u pranua dhe adresua nga të gjitha komunitat, përveç Prizrenit. Komunitat që kanë numrin më të madh të grave të punësuar në pozita të larta (udhëheqëse) janë Komunita e Podujevës (29%), e ndjekur nga komunitat e Lipjanit (28%) dhe Ferizajt (27%). Komunita me përqindjen më të ulët të grave të punësuar në pozita të larta (udhëheqëse) është Suhareka me vetëm 1 person, ose 5% të të punësuarve.

21 Shih të ilustruar në Shtojcën 7

REKOMANDIMET

- 1** Komunitat duhet të angazhohen në rritjen e pjesëmarrjes së qytetarëve për të arritur një përfshirje më gjerë në dëgjimet publike në formulimin e propozimeve buxhetore. Disa nga hapat që komunitat mund të ndërmarrin në zbatimin e këtij rekomandimi përfshijnë:
 - a. Mbajtja e dëgjimeve publike në secilin fshat dhe me të gjitha grupet e interesit;
 - b. Caktimi i dëgjimeve publike sipas disponueshmërisë të qytetarëve;
 - c. Prezantimi para qytetarëve i buxhetit të disponueshëm për vitin në vijim, strategjitë komunale dhe kombëtare, dhe informimi i qytetarëve për kufizimet e mundshme. Për më tepër, prezantimi i propozimit për buxhet duhet të jetë në një gjuhë të thjeshtë dhe të kuptueshme për qytetarin mesatar;
 - d. Krijimi i mekanizmave për vlerësimin e prioriteteve të qytetarëve dhe planifikimi i përfshirjes së prioriteteve të mbetura në Kornizën Afatmesme të Buxhetit;
 - e. Përveç njoftimeve përmes mediave sociale, njoftimi i qytetarëve edhe përmes njoftimeve në shkollë, objekteve shëndetësore, etj. ; dhe
 - f. Prezantimi i propozimit të buxhetit në një gjuhë më të thjeshtë dhe të lehtë për t'u kuptuar. Përfaqësuesit e komunave duhet të kenë një rol pasiv në seanca dëgjimore ndërsa marrin inputet nga pjesëmarrësit në mënyrë të pavarur.

- 2** Komunitat duhet të përqendrohen në zhvillimin e planeve të mira për marrëdhënie me publikun, me qëllim që të informojnë qytetarët dhe promovojnë siç duhet buxhetimin pjesëmarrës.

- 3** Komunitat duhet të përqendrohen në publikimin e informacionit përmes mjeteve të ndryshme, duke promovuar transparencën dhe përgjegjshmërinë. Prandaj, ju rekomandojmë sa vijon:

- a. Komunitat të njoftojnë qytetarët për orarin e dëgjimit, përmes mediave (transmetuesve lokal radio / TV), si dhe njoftimet përmes komuniteteve lokale, dhe njoftimet në shkollë, objekteve shëndetësore, etj. ;
- b. Gjuha e njoftimeve për buxhetin duhet të jetë e thjeshtë dhe e kuptueshme;
- c. Komunitat duhet të informojnë qytetarët në lidhje me prioritetet e përfshira në planin e buxhetit, dhe planin për adresimin e pjesës së mbetur të prioriteteve.

- 4** Komunitat duhet të organizojnë konsultime të shpesh-ta me qytetarët, duke mbledhur mendimin e tyre për gjetjen e zgjidhjeve rreth prioriteteve të qytetarëve. Meqenëse ka shumë prioritete, dhe burime të kufizuara financiare, komunitat duhet të miratojnë Projektin e Buxhetit me Pjesëmarrje, ku qytetarët do të marrin pjesë në përzgjedhjen e përparësive në investime.

- 5** Komunitat duhet t'i kushtojnë vëmendje të veçantë kërkesave nga Qarkorja Buxhetore e lëshuar nga Ministria e Financave dhe të jenë të kujdesshëm në plotësimin e formave të kërkuara nga kjo Qarkore, me theks të veçantë në Buxhetimin e Përgjegjshëm Gjikor.

- 6** Kuvendet Komunale janë linja e drejtpërdrejtë për të prezantuar nevojat e qytetarëve dhe për të siguruar që ato janë përmbushur. Tre nga gjashtë asambltet komunale të monitoruara, nuk kishin plotësuar kërkesën ligjore për dëgjime publike, e cila shërben për të siguruar që plani i buxhetit i paraqitur nga ekzekutivi komunal është në përputhje me prioritetet e qytetarëve. Kuvendet Komunale duhet të zhvillojnë së paku një dëgjim publik me qytetarët përpara miratimit të propozimit të buxhetit të paraqitur nga organi ekzekutiv komunal.

KOMUNA

Prizren

GJETJA

1.a. Pjesëmarrja mesatare e qytetarëve në dëgjimet publike për buxhetin e vitit 2019 (krahasuar me numrin e qytetarëve të komunës) ishte vetëm.

0.21%

1.b. Pjesëmarrja mesatare e grave në dëgjimet publike për vitin 2019 ishte

3.37%

2. Asambleja Komunale nuk kishte mbajtur dëgjim publik, siç kërkohet me Ligj, para miratimit të buxhetit

3. Komuna kishte përfshirë 85% të prioritetëve të qytetarëve në buxhetin komunal 2019. Sidoqoftë, 80% e të anketuarve në anketën e bërë me qytetarët e Prizrenit u përgjigjën se nuk marrin pjesë në seanca dëgjimore publike sepse nuk besonin që institucionet do t'i marrin parasysh rekomandimet e tyre.

4. Komuna nuk e kishte përgatitur Buxhetimin e Përgjegjshëm Gjinor (BPGJ), që është një kërkesë ligjore sipas Qarkores Buxhetore 2019/01 dhe 2019/02 për Komunat. Pas përfshirjes së anëtarëve të koalicionit në këtë proces, komuna e plotësoi këtë kërkesë ligjore, megjithatë, nuk kishte bërë ndarjen sipas niveleve të pagave, siç kërkohet nga Qarkorja Buxhetore.

REKOMANDIMI

1 Kryetari i Komunës duhet të angazhohet në rritjen e pjesëmarrjes së qytetarëve për të arritur një përfshirje më gjerë në dëgjimet publike në formulimin e propozimeve buxhetore. Disa nga hapat që kryetari mund të ndërmerret në zbatimin e këtij rekomandimi përfshijnë:

- Mbajtja e dëgjimeve publike në secilin fshat dhe me të gjitha grupet e interesit;
- Caktimi i dëgjimeve publike sipas disponueshmërisë të qytetarëve;
- Prezantimi para qytetarëve buxhetin e disponueshëm për vitin në vijim, strategjitë komunale dhe kombëtare, dhe informimi i qytetarëve për kufizimet e mundshme. Për më tepër, prezantimi i propozimit për buxhet duhet

të jetë në një gjuhë të thjeshtë dhe të kuptueshme për qytetarin mesatar;

- Krijimi i mekanizmave për vlerësimin e prioritetëve të qytetarëve dhe planifikimi i përfshirjes së prioritetëve të mbetura në Kornizën Afatmesme të Buxhetit;
- Përveç njoftimeve përmes mediave sociale, njoftimi i qytetarëve edhe përmes njoftimeve në shkolla, objekteve shëndetësore, etj. ; dhe
- Prezantimi i propozimit të buxhetit në një gjuhë më të thjeshtë dhe të lehtë për t'u kuptuar. Përfaqësuesit e komunave duhet të kenë një rol pasiv në seanca dëgjimore ndërsa marrin inputet nga pjesëmarrësit në mënyrë të pavarur.

Kryetari i Kuvendit Komunal duhet të sigurojë që Asambleja Komunale të mbajë së paku një dëgjim publik me qytetarët para miratimit të propozimit të buxhetit komunal të paraqitur nga organi ekzekutiv komunal.

1 Kryetari i komunës duhet të përqëndrohet në hartimin e planeve të mira për marrëdhënie me publikun, me qëllim që të informojë dhe promovojë siç duhet buxhetimin pjesëmarrës.

2 Kryetari i komunës duhet të përqëndrohet në publikimin e informacionit nëpër mjete të ndryshme, duke promovuar transparencën dhe përgjegjshmërinë. Prandaj, ju rekomandojmë sa vijon:

- Departamenti për Komunikim me publikun duhet të njoftojë qytetarët për orarin e dëgjimit publik, përmes mediave (transmetuesit vendorë radio / TV), si dhe njoftimet përmes komuniteteve lokale, dhe njoftimet në shkolla, objekte shëndetësore, etj. ;

- Drejtori i Financave, në bashkëpunim me Departamentin për Komunikim duhet të sigurojë që gjuha e njoftimeve për buxhet duhet të jetë e thjeshtë dhe e kuptueshme
- Drejtori i Financave, në bashkëpunim me Departamentin për Komunikim duhet të informojë qytetarët për prioritetet e përfshira në planin e buxhetit, dhe planin për adresimin e pjesës së mbetur të prioritetëve.

3 Kryetari i komunës duhet të organizojë konsultime të shpeshta me qytetarët, për të marrë mendimin e tyre për gjetjen e zgjidhjeve rreth prioritetëve të qytetarëve. Meqenëse ka shumë prioritetet, dhe burime të kufizuara financiare, komunat duhet të zbatojnë Projektin e Buxhetit me Pjesëmarrje, ku qytetarët do të marrin pjesë në prioritetet e investimeve.

Drejtori i Financave duhet t'i kushtojë vëmendje të veçantë kërkesave nga Qarkorja Buxhetore e lëshuar nga Ministria e Financave dhe të jetë e plotë në plotësimin e formave të kërkuara nga kjo Qarkore, me theks të veçantë në Buxhetimin e Përgjegjshëm Gjinor.

KOMUNA

GJETJA

REKOMANDIMI

Suhareka

1.a. Pjesëmarrja mesatare e qytetarëve në dëgjimet publike për buxhetin e vitit 2019 (krahasuar me numrin e qytetarëve të komunës) ishte vetëm

0.07%

1.b. Pjesëmarrja mesatare e grave në dëgjimet buxhetore për vitin 2019 ishte

10%

2. Komuna kishte përfshirë 67% të prioriteteve të qytetarëve në buxhetin komunal 2019 me 20% të tjera në Kornizën Afatmesme Buxhetore për 2020-2021. Megjithatë, 55% e të anketuarve në anketën e bërë me qytetarë të Suharekës u përgjigjën se nuk marrin pjesë në dëgjime publike sepse nuk besonin që institucionet do t'i marrin parasysh rekomandimet e tyre.

1 Kryetari i Komunës duhet të angazhohen në rritjen e pjesëmarrjes së qytetarëve për të arritur një përfshirje më gjerë në dëgjimet publike në formulimin e propozimeve buxhetore. Disa nga hapat që kryetari mund të ndërmerret në zbatimin e këtij rekomandimi përfshijnë:

- a. Mbajtja e dëgjimeve publike në secilin fshat dhe me të gjitha grupet e interesit;
- b. Caktimi i dëgjimeve publike sipas disponueshmërisë të qytetarëve;
- c. Prezantimi para qytetarëve buxhetin e disponueshëm për vitin në vijim, strategjitë komunale dhe kombëtare, dhe informimi i qytetarëve për kufizimet e mundshme.

Për më tepër, prezantimi i propozimit për buxhet duhet të jetë në një gjuhë të thjeshtë dhe të kuptueshme për qytetarin mesatar;

- d. Krijimi i mekanizmave për vlerësimin e prioriteteve të qytetarëve dhe planifikimi i përfshirjes së prioriteteve të mbetura në Kornizën Afatmesme të Buxhetit;
- e. Përveç njoftimeve përmes mediave sociale, njoftimi i qytetarëve edhe përmes njoftimeve në shkolla, objekte shëndetësore, etj. ; dhe
- f. Prezantimi i propozimit të buxhetit në një gjuhë më të thjeshtë dhe të lehtë për t'u kuptuar. Përfaqësuesit e komunave duhet të kenë një rol pasiv në seanca dëgjimore ndërsa marrin inputet nga pjesëmarrësit në mënyrë të pavarur.

1 Kryetari i komunës duhet të përqendrohet në hartimin e planeve të mira për marrëdhënie me publikun, me qëllim që të informojë dhe promovojë siç duhet buxhetimin pjesëmarrës.

2 Kryetari i komunës duhet të përqendrohet në publikimin e informacionit nëpër mjete të ndryshme, duke promovuar transparencën dhe përgjegjshmërinë. Prandaj, ju rekomandojmë sa vijon:

- a. Departamenti për Komunikim me publikun duhet të njoftojë qytetarët për orarin e dëgjimit publik, përmes mediave (transmetuesit vendorë radio / TV), si dhe njoftimet përmes komuniteteve lokale, dhe njoftimet në shkolla, objekte shëndetësore, etj. ;
- b. Drejtori i Financave, në bashkëpunim me Departamentin për Komunikim duhet të sigurojë që gjuha e

njoftimeve për buxhet duhet të jetë e thjeshtë dhe e kuptueshme

- c. Drejtori i Financave, në bashkëpunim me Departamentin për Komunikim duhet të informojë qytetarët për prioritetet e përfshira në planin e buxhetit, dhe planin për adresimin e pjesës së mbetur të prioriteteve.

3 Kryetari i komunës duhet të organizojë konsultime të shpeshta me qytetarët, për të marrë mendimin e tyre për gjetjen e zgjidhjeve rreth prioriteteve të qytetarëve. Meqenëse ka shumë prioritete, dhe burime të kufizuara financiare, komunat duhet të zbatojnë Projektin e Buxhetit me Pjesëmarrje, ku qytetarët do të marrin pjesë në prioritetet e investimeve.

KOMUNA

GJETJA

REKOMANDIMI

Ferizaj

1.a. Pjesëmarrja mesatare e qytetarëve në dëgjimet publike për buxhetin e vitit 2019 (krahasuar me numrin e qytetarëve në komunë) ishte vetëm

0.21%

1.b. Pjesëmarrja mesatare e grave në dëgjimet publike për vitin 2019 ishte 3.26%

3.26%

2. Asambleja Komunale nuk kishte mbajtur dëgjim publik, siç kërkohet me Ligj, para miratimit të buxhetit

3. Megjithëse komuna organizoi 10 dëgjime publike, vetëm 19% e prioriteteve të qytetarëve u përfshinë në buxhetin komunal 2019. Në lidhje me këtë, 50% e të anketuarve në anketën e bërë me qytetarët e Ferizajt u përgjigjën se ata nuk marrin pjesë në dëgjime publike sepse nuk besonin që institucionet do t'i marrin parasysh rekomandimet e tyre.

4. Komuna nuk e kishte përgatitur Buxhetimin e Përgjegjshëm Gjikor (BPGJ), që është një kërkesë ligjore sipas Qarkores Buxhetore 2019/01 dhe 2019/02 për Komunitat, dhe vetëm pas përfshirjes së anëtarëve të koalicionit në këtë proces, komuna e plotësoi këtë kërkesë ligjore.

1 Kryetari i Komunës duhet të angazhohet në rritjen e pjesëmarrjes së qytetarëve për të arritur një përfshirje më gjerë në dëgjimet publike në formulimin e propozimeve buxhetore. Disa nga hapat që kryetari mund të ndërmerret në zbatimin e këtij rekomandimi përfshijnë:

- a. Mbajtja e dëgjimeve publike në secilin fshat dhe me të gjitha grupet e interesit;
- b. Kaktimi i dëgjimeve publike sipas disponueshmërisë të qytetarëve;
- c. Prezantimi para qytetarëve buxhetin e disponueshëm për vitin në vijim, strategjitë komunale dhe kombëtare, dhe informimi i qytetarëve për kufizimet e mundshme. Për më tepër, prezantimi i propozimit për buxhet duhet

të jetë në një gjuhë të thjeshtë dhe të kuptueshme për qytetarin mesatar;

- d. Krijimi i mekanizmeve për vlerësimin e prioriteteve të qytetarëve dhe planifikimi i përfshirjes së prioriteteve të mbetura në Kornizën Afatmesme të Buxhetit;
- e. Përveç njoftimeve përmes mediave sociale, njoftimi i qytetarëve edhe përmes njoftimeve në shkollë, objekteve shëndetësore, etj. ; dhe
- f. Prezantimi i propozimit të buxhetit në një gjuhë më të thjeshtë dhe të lehtë për t'u kuptuar. Përfaqësuesit e komunave duhet të kenë një rol pasiv në seanca dëgjimore ndërsa marrin inputet nga pjesëmarrësit në mënyrë të pavarur.

Kryetari i Kuvendit Komunal duhet të sigurojë që Asambleja Komunale të mbajë së paku një dëgjim publik me qytetarët para miratimit të propozimit të buxhetit komunal të paraqitur nga organi ekzekutiv komunal.

1 Kryetari i komunës duhet të përqëndrohet në hartimin e planeve të mira për marrëdhënie me publikun, me qëllim që të informojë dhe promovojë siç duhet buxhetimin pjesëmarrës.

2 Kryetari i komunës duhet të përqëndrohet në publikimin e informacionit nëpër mjete të ndryshme, duke promovuar transparencën dhe përgjegjshmërinë. Prandaj, ju rekomandojmë sa vijon:

- a. Departamenti për Komunikim me publikun duhet të njoftojë qytetarët për orarin e dëgjimit publik, përmes mediave (transmetuesit vendorë radio / TV), si dhe njoftimet përmes komuniteteve lokale, dhe njoftimet në shkollë, objekte shëndetësore, etj. ;;
- b. Drejtori i Financave, në bashkëpunim me Departamentin për Komunikim duhet të sigurojë që gjuha e njoftimeve për buxhet duhet të jetë e thjeshtë dhe e kuptueshme

c. Drejtori i Financave, në bashkëpunim me Departamentin për Komunikim duhet të informojë qytetarët për prioritetet e përfshira në planin e buxhetit, dhe planin për adresimin e pjesës së mbetur të prioriteteve.

3 Kryetari i komunës duhet të organizojë konsultime të shpeshta me qytetarët, për të marrë mendimin e tyre për gjetjen e zgjidhjeve rreth prioriteteve të qytetarëve. Meqenëse ka shumë prioritete, dhe burime të kufizuara financiare, komunat duhet të zbatojnë Projektin e Buxhetit me Pjesëmarrje, ku qytetarët do të marrin pjesë në prioritetet e investimeve.

Drejtori i Financave duhet t'i kushtojë vëmendje të veçantë kërkesave nga Qarkorja Buxhetore e lëshuar nga Ministria e Financave dhe të jetë e plotë në plotësimin e formave të kërkuara nga kjo Qarkore, me theks të veçantë në Buxhetimin e Përgjegjshëm Gjikor.

KOMUNA

GJETJA

REKOMANDIMI

Lipjan

1.a. Pjesëmarrja mesatare e qytetarëve në dëgjimet publike për buxhetin e vitit 2019 (krahasuar me numrin e qytetarëve në komunë) ishte vetëm 0.58%

0.58%

1.b. Pjesëmarrja mesatare e grave në dëgjimet publike për vitin 2019 ishte

7.44%

2. Megjithëse komuna kishte organizuar 18 dëgjime publike, vetëm 11% e prioriteteve të qytetarëve ishin përfshirë në buxhetin komunal 2019, me 5% shtesë të përfshira në Kornizën Afatmesme Buxhetore për vitin 2020 dhe 10 (12%) për 2021. Në lidhje me këtë, 50% e të anketuarve në anketën e bërë me qytetarët e Lipjanit ishin përgjigjur se ata nuk marrin pjesë në dëgjimet publike sepse nuk besonin që institucionet do t'i marrin parasysh rekomandimet e tyre.

1 Kryetari i Komunës duhet të angazhohen në rritjen e pjesëmarrjes së qytetarëve për të arritur një përfshirje më gjerë në dëgjimet publike në formulimin e propozimeve buxhetore. Disa nga hapat që kryetari mund të ndërmerret në zbatimin e këtij rekomandimi përfshijnë:

- Mbajtja e dëgjimeve publike në secilin fshat dhe me të gjitha grupet e interesit;
- Caktimi i dëgjimeve publike sipas disponueshmërisë të qytetarëve;
- Prezantimi para qytetarëve buxhetin e disponueshëm për vitin në vijim, strategjitë komunale dhe kombëtare, dhe informimi i qytetarëve për kufizimet e mundshme.

Për më tepër, prezantimi i propozimit për buxhet duhet të jetë në një gjuhë të thjeshtë dhe të kuptueshme për qytetarin mesatar;

- Krijimi i mekanizmave për vlerësimin e prioriteteve të qytetarëve dhe planifikimi i përfshirjes së prioriteteve të mbetura në Kornizën Afatmesme të Buxhetit;
- Përveç njoftimeve përmes mediave sociale, njoftimi i qytetarëve edhe përmes njoftimeve në shkolla, objekte shëndetësore, etj. ; dhe
- Prezantimi i propozimit të buxhetit në një gjuhë më të thjeshtë dhe të lehtë për t'u kuptuar. Përfaqësuesit e komunave duhet të kenë një rol pasiv në seanca dëgjimore ndërsa marrin inputet nga pjesëmarrësit në mënyrë të pavarur.

1 Kryetari i komunës duhet të përqendrohet në hartimin e planeve të mira për marrëdhënie me publikun, me qëllim që të informojë dhe promovojë siç duhet buxhetimin pjesëmarrës.

2 Kryetari i komunës duhet të përqendrohet në publikimin e informacionit nëpër mjete të ndryshme, duke promovuar transparencën dhe përgjegjshmërinë. Prandaj, ju rekomandojmë sa vijon:

- Departamenti për Komunikim me publikun duhet të njoftojë qytetarët për orarin e dëgjimit publik, përmes mediave (transmetuesit vendorë radio / TV), si dhe njoftimet përmes komuniteteve lokale, dhe njoftimet në shkolla, objekte shëndetësore, etj. ;
- Drejtori i Financave, në bashkëpunim me Departamentin për Komunikim duhet të sigurojë që gjuha e

njoftimeve për buxhet duhet të jetë e thjeshtë dhe e kuptueshme

- Drejtori i Financave, në bashkëpunim me Departamentin për Komunikim duhet të informojë qytetarët për prioritetet e përfshira në planin e buxhetit, dhe planin për adresimin e pjesës së mbetur të prioriteteve.

3 Kryetari i komunës duhet të organizojë konsultime të shpeshta me qytetarët, për të marrë mendimin e tyre për gjetjen e zgjidhjeve rreth prioriteteve të qytetarëve. Meqenëse ka shumë prioritete, dhe burime të kufizuara financiare, komunat duhet të zbatojnë Projektin e Buxhetit me Pjesëmarrje, ku qytetarët do të marrin pjesë në prioritetet e investimeve.

KOMUNA

GJETJA

REKOMANDIMI

Podujeva

1.a. Pjesëmarrja mesatare e qytetarëve në dëgjimet publike për buxhetin e vitit 2019 (krahasuar me numrin e qytetarëve në komunë) ishte vetëm

0.31%

1.b. Pjesëmarrja mesatare e grave në dëgjimet publike për vitin 2019 ishte

1.91%

2. Asambleja Komunale nuk kishte mbajtur dëgjim publik, siç kërkohet me Ligj, para miratimit të buxhetit

3. Megjithëse komuna kishte organizuar 3 seanca dëgjimore publike, vetëm 9% e përparësive të qytetarëve u përfshinë në buxhetin komunal 2019, me 29% shtesë të përfshirë në Kornizën Afatmesme Buxhetore për vitin 2020 - 2021. Në lidhje me këtë, 60% e të anketuarit në anketën e bërë me qytetarët e Podujevës ishin përgjigjur se ata nuk marrin pjesë në dëgjimet publike sepse nuk besonin që institucionet do t'i marrin parasysh rekomandimet e tyre.

4. Komuna nuk e kishte përgatitur Buxhetimin e Përgjegjshëm Gjikor (BPGJ), që është një kërkesë ligjore sipas Qarkores Buxhetore 2019/01 dhe 2019/02 për Komunat, dhe vetëm pas përfshirjes së anëtarëve të koalicionit në këtë proces, komuna e plotësoi këtë kërkesë ligjore.

1 Kryetari i Komunës duhet të angazhohet në rritjen e pjesëmarrjes së qytetarëve për të arritur një përfshirje më gjerë në dëgjimet publike në formulimin e propozimeve buxhetore. Disa nga hapat që kryetari mund të ndërmerret në zbatimin e këtij rekomandimi përfshijnë:

- a. Mbajtja e dëgjimeve publike në secilin fshat dhe me të gjitha grupet e interesit;
- b. Caktimi i dëgjimeve publike sipas disponueshmërisë të qytetarëve;
- c. Prezantimi para qytetarëve buxhetin e disponueshëm për vitin në vijim, strategjitë komunale dhe kombëtare, dhe informimi i qytetarëve për kufizimet e mundshme.

Për më tepër, prezantimi i propozimit për buxhet duhet të jetë në një gjuhë të thjeshtë dhe të kuptueshme për qytetarin mesatar;

- d. Krijimi i mekanizmave për vlerësimin e prioriteteve të qytetarëve dhe planifikimi i përfshirjes së prioriteteve të mbetura në Kornizën Afatmesme të Buxhetit;
- e. Përveç njoftimeve përmes mediave sociale, njoftimi i qytetarëve edhe përmes njoftimeve në shkolla, objekte shëndetësore, etj. ; dhe
- f. Prezantimi i propozimit të buxhetit në një gjuhë më të thjeshtë dhe të lehtë për t'u kuptuar. Përfaqësuesit e komunave duhet të kenë një rol pasiv në seanca dëgjimore ndërsa marrin inputet nga pjesëmarrësit në mënyrë të pavarur.

Kryetari i Kuvendit Komunal duhet të sigurojë që Asambleja Komunale të mbajë së paku një dëgjim publik me qytetarët para miratimit të propozimit të buxhetit komunal të paraqitur nga organi ekzekutiv komunal.

1 Kryetari i komunës duhet të përqëndrohet në hartimin e planeve të mira për marrëdhënie me publikun, me qëllim që të informojë dhe promovojë siç duhet buxhetimin pjesëmarrës.

2 Kryetari i komunës duhet të përqëndrohet në publikimin e informacionit nëpër mjete të ndryshme, duke promovuar transparencën dhe përgjegjshmërinë. Prandaj, ju rekomandojmë sa vijon:

- a. Departamenti për Komunikim me publikun duhet të njoftojë qytetarët për orarin e dëgjimit publik, përmes mediave (transmetuesit vendorë radio / TV), si dhe njoftimet përmes komuniteteve lokale, dhe njoftimet në shkolla, objekte shëndetësore, etj. ;
- b. Drejtori i Financave, në bashkëpunim me Departamentin për Komunikim duhet të sigurojë që gjuha e

njoftimeve për buxhet duhet të jetë e thjeshtë dhe e kuptueshme

- c. Drejtori i Financave, në bashkëpunim me Departamentin për Komunikim duhet të informojë qytetarët për prioritetet e përfshira në planin e buxhetit, dhe planin për adresimin e pjesës së mbetur të prioriteteve.

3 Kryetari i komunës duhet të organizojë konsultime të shpeshta me qytetarët, për të marrë mendimin e tyre për gjetjen e zgjidhjeve rreth prioriteteve të qytetarëve. Meqenëse ka shumë prioritete, dhe burime të kufizuara financiare, komunat duhet të zbatojnë Projektin e Buxhetit me Pjesëmarrje, ku qytetarët do të marrin pjesë në prioritetet e investimeve.

Drejtori i Financave duhet t'i kushtojë vëmendje të veçantë kërkesave nga Qarkorja Buxhetore e lëshuar nga Ministria e Financave dhe të jetë e plotë në plotësimin e formave të kërkuara nga kjo Qarkore, me theks të veçantë në Buxhetimin e Përgjegjshëm Gjikor.

KOMUNA

GJETJA

REKOMANDIMI

Istog

1.a. Pjesëmarrja mesatare e qytetarëve në dëgjimet publike për buxhetin e vitit 2019 (krahasuar me numrin e qytetarëve në komunë) ishte vetëm

0.20%

1.b. Pjesëmarrja mesatare e grave në dëgjimet publike për vitin 2019 ishte

19.51%

2. Komuna kishte përfshirë 43% të prioriteteve të qytetarëve në buxhetin komunal 2019, ndërsa 29% ishin përfunduar ose ishin në proces përfundimi në vitin 2018. Sidoqoftë, 80% e të anketuarve në sondazhin e kryer me qytetarët e Istogut u përgjigjën se nuk marrin pjesë në dëgjimet publike sepse nuk besonin që institucionet do t'i marrin parasysh rekomandimet e tyre.

1 Kryetari i Komunës duhet të angazhohen në rritjen e pjesëmarrjes së qytetarëve për të arritur një përfshirje më gjerë në dëgjimet publike në formulimin e propozimeve buxhetore. Disa nga hapat që kryetari mund të ndërmerret në zbatimin e këtij rekomandimi përfshijnë:

- a. Mbajtja e dëgjimeve publike në secilin fshat dhe me të gjitha grupet e interesit;
- b. Caktimi i dëgjimeve publike sipas disponueshmërisë të qytetarëve;
- c. Prezantimi para qytetarëve buxhetin e disponueshëm për vitin në vijim, strategjitë komunale dhe kombëtare, dhe informimi i qytetarëve për kufizimet e mundshme.

Për më tepër, prezantimi i propozimit për buxhet duhet të jetë në një gjuhë të thjeshtë dhe të kuptueshme për qytetarin mesatar;

- d. Krijimi i mekanizmave për vlerësimin e prioriteteve të qytetarëve dhe planifikimi i përfshirjes së prioriteteve të mbetura në Kornizën Afatmesme të Buxhetit;
- e. Përveç njoftimeve përmes mediave sociale, njoftimi i qytetarëve edhe përmes njoftimeve në shkolla, objekte shëndetësore, etj. ; dhe
- f. Prezantimi i propozimit të buxhetit në një gjuhë më të thjeshtë dhe të lehtë për t'u kuptuar. Përfaqësuesit e komunave duhet të kenë një rol pasiv në seanca dëgjimore ndërsa marrin inputet nga pjesëmarrësit në mënyrë të pavarur.

1 Kryetari i komunës duhet të përqendrohet në hartimin e planeve të mira për marrëdhënie me publikun, me qëllim që të informojë dhe promovojë siç duhet buxhetimin pjesëmarrës.

2 Kryetari i komunës duhet të përqendrohet në publikimin e informacionit nëpër mjete të ndryshme, duke promovuar transparencën dhe përgjegjshmërinë. Prandaj, ju rekomandojmë sa vijon:

- a. DDepartamenti për Komunikim me publikun duhet të njoftojë qytetarët për orarin e dëgjimit publik, përmes mediave (transmetuesit vendorë radio / TV), si dhe njoftimet përmes komuniteteve lokale, dhe njoftimet në shkolla, objekte shëndetësore, etj. ;
- b. Drejtori i Financave, në bashkëpunim me Departamentin për Komunikim duhet të sigurojë që gjuha e

njoftimeve për buxhet duhet të jetë e thjeshtë dhe e kuptueshme

- c. Drejtori i Financave, në bashkëpunim me Departamentin për Komunikim duhet të informojë qytetarët për prioritetet e përfshira në planin e buxhetit, dhe planin për adresimin e pjesës së mbetur të prioriteteve.

3 Kryetari i komunës duhet të organizojë konsultime të shpeshta me qytetarët, për të marr mendimin e tyre për gjetjen e zgjidhjeve rreth prioriteteve të qytetarëve. Meqenëse ka shumë prioritete, dhe burime të kufizuara financiare, komunat duhet të zbatojnë Projektin e Buxhetit me Pjesëmarrje, ku qytetarët do të marrin pjesë në prioritetet e investimeve.

SHTOJCA 1:
HARTIMI DHE APROVIMI I
BUXHETIT NGA RAPORTET
INDIVIDUALE

Komuna e Prizrenit

Komuna e Prizrenit ka respektuar afatet ligjore për aprovimin e buxhetit komunal 2019 dhe Kornizës Afatmesme të Buxhetit 2019 – 2021. Për zhvillimin e planit të buxhetit dhe KAB, organet legjislative të komunës kanë mbajtur takime me drejtorit komunale, komitetin për politik dhe financa dhe komitetet tjera. Gjithashtu, komuna kishte organizuar takime me grupe të interesit nga secili program i buxhetit, si dhe për projekte të veçanta. Në dëgjime publike të monitoruara nuk kishte pjesëmarrje të grave në takime.

Para dorëzimit të planit të buxhetit për 2019, drejtoritë përkatëse të komunës kishin mbajtur dëgjime publike në bazë të agjendës nga data 7 gusht deri më 16 gusht 2018, në tetë lokacione të ndara në bazë të drejtorive.

Prioritetet e qytetarëve nga dëgjimet publike ishin të ndara në bazë të prioritetëve të ndryshme. Qytetarët dhe shoqëria civile ka dhënë këto prioritetet rritjen e buxhetit, rritjen e subvencioneve, renovimin e qendrës rinore, përkrahja e klubeve sportive jo vetëm ato kulturore.

Komuna e Prizrenit pas planifikimit dhe gjitha procedurave të parapara kishte bërë prezantimin e projekt buxhetit në Asamblenë Komunale, me ç’ rast ky plan ishte diskutuar nga ana e grupeve parlamentare dhe unanimisht me prezencë të 34 kuvendarëve me 24 vota pro dhe 10 kundër ishte votuar buxheti për vitin 2019 dhe parashikimi për vitin 2020 dhe për vitin 2021 me datë 28.09.2018.

Në bazë të takimeve dhe dokumenteve që janë prezantuar, Komuna e Prizrenit ka kaluar proceset e rregullta të planifikimit buxhetor në bazë të procedurave të parapara duke mbajtur takime me organet legjislative, komitetet, takime me kryetarin, njoftime publike për planifikim buxhetor, dhe diskutime nga grupet parlamentare dhe qytetarë, të gjitha këto procedura të parapara me kalendarin ose agjendën e planifikimit të buxhetit.

Totali i Buxhetit Komunal për vitin fiskal 2019 është 47,430,460 € dhe shënon një rritje prej 7% në krahasim me Buxhetin e planifikuar të vitit paraprak (44,396,966 €).

TOTALI I BUXHETIT KOMUNAL PËR VITIN FISKAL 2019 ËSHTË

€ 47,430,460

DHE SHËNON NJË RITJE PREJ 7% NË KRAHASIM ME BUXHETIN E PLANIFIKUAR TË VITIT PARAPRAK

€ 44,396,966

PROCESI I PËRGATITJES SË BUXHETIT KOMUNAL NË KOMUNËN E PRIZRENIT PËR VITIN 2019

A respektoi Komuna afatet ligjore për aprovimin e buxhetit?

Sa dëgjime publike kishte mbajtur Komuna?

Cilat ishin kërkesat kryesore të qytetarëve?

Komuna e Suharekës

Komuna e Suharekës ka respektuar afatet ligjore për aprovimin e buxhetit komunal 2019 dhe Kornizës Afatmesme të Buxhetit 2019 – 2021. Fillimisht është bërë formulimi për programet dhe drejtorit përkatëse dhe dërgimi tek zyrtari kryesor financiar deri më 25.05.2018. Dorëzimi i dokumenteve të planifikimit për programet e mësipërme dhe verifikimi i përbashkët i tyre nga programi përkatës, zyrtarët e buxhetit dhe kryetari, është bërë me datë 28/05/2018, dhe dorëzimi i tyre (pasqyrë e përshtatshme dhe formularët e planifikimit sipas formulës(kopje) nga zyrtarët përgjegjës te zyrtari kryesor financiar më datë 01/06/2018. Takimet e organeve legjislative komunale për zhvillimin e buxhetit ishin mbajtur me drejtorët, komitetin për politikë dhe financa, komitetet tjera dhe me kryetarin (11.06.2018).

Në bazë të agjendës për planifikim të buxhetit ishte caktuar që nga data 2-31 Korrik 2018 të mbaheshin takime nga kryetari dhe nga sektori i buxhetit. Në bazë të dëgjimeve publike, prioritetet qytetare ishin investimet në qendrën e qytetit, projekti i tregut të gjelbër dhe shtegu për ecje.

Komuna e Suharekës pas planifikimit dhe gjitha procedurave të parapara kishte bërë prezantimin e projekt buxhetit në Asambleshë Komunale, ku ishte diskutuar nga të gjithë subjektet politike të cilët kanë kërkuar sqarime dhe pas diskutimeve unanimisht është miratuar KAB për vitin 2019-2021 me 23 vota pro dhe dy kundër me datë 27.06.2018.

Në krahasim me vitin 2017 e vlen të theksohet është se këtë vit Komuna kishte arritur që të finalizoj dhe aprovoj buxhetin dhe kornizën afatmesme buxhetore brenda afateve kohore, përderisa në vitin paraparak, buxheti ishte votuar me katër muaj vonesë, respektivisht me 31.01.2018.

Totali i Buxhetit Komunal për vitin fiskal 2019 është 16,248,041.00 € dhe shënon një rritje prej 6% në krahasim me Buxhetin e planifikuar të vitit paraparak (15,350,772.00 €).

TOTALI I BUXHETIT KOMUNAL PËR VITIN FISKAL 2019 ËSHTË

€ 16,248,041

DHE SHËNON NJË RRIJTE PREJ 6% NË KRAHASIM ME BUXHETIN E PLANIFIKUAR TË VITIT PARAPRAK

€ 15,350,772

PROCESI I PËRGATITJES SË BUXHETIT KOMUNAL NË KOMUNËN E SUHAREKËS PËR VITIN 2019

A respektoi Komuna afatet ligjore për aprovimin e buxhetit?

Sa dëgjime publike kishte mbajtur Komuna?

Cilat ishin kërkesat kryesore të qytetarëve?

Komuna e Ferizajt

Komuna e Ferizajt i ka respektuar afatet kohore rreth organizimit të Dëgjimeve Buxhetore, rreth hartimit të planifikimeve buxhetore për vitet 2019/2021. Takimin e parë Komuna e Ferizajt e ka mbajtur me datën 14 qershor 2018, në sallën e Kuvendit të Komunës, rreth Kornizës Afatmesme Buxhetore 2019-2021, ndërsa 8 Dëgjime tjera buxhetore janë mbajtur me qytetarët gjatë periudhës 30.07.2018 deri me datën 03.08.2018.

Komuna e Ferizajt i ka bërë njoftimin e qytetarëve për dëgjimet publike duke shfrytëzuar dy mënyra; në mënyrën elektronike nëpër mes publikimit në ueb faqen zyrtare të komunës dhe në rrjetet sociale në internet, ndërsa po ashtu publikimin e ka bërë me anë shtypjes njoftimit në formë të posterëve të cilat janë vendosur nëpër vendet publike dhe nëpër fshatrat në të cilat ka pasur të mbahet takimi.

Komuna e Ferizajt ka organizuar 8 Dëgjime buxhetore nga data 30.07.2018 deri me datën 03.08.2018. Dy Dëgjime buxhetore janë mbajtura në fshatrat: Greme, Nerodime të Epërme, Komogllavë, Sojevë, Llojza, Talinoc i Muhaxherëve, Surqinë dhe Muhoc. Në këto takime kanë qenë të ftuar edhe qytetarëve të fshatrave për rreth si që ishin: Varosh, Doganaj, Zaskok, Gaçkë, Rakaj, Balaj, Pleshinë, Manastirc, Nerodime e Ultë dhe

e Epërme, Jezerc, fshati Dubravë, Gurëz, Nikadin, Dardani, Zllatar, Mirosalë, Bibaj, Fshati i Vjetër, Lloshkobare, Kosinë, Koshare, Dremjak, Slivovë, Softaj, Sazli, Pojatë, Rahovicë, Papaz, Prelez i Jerlive, Saraishtë dhe Talinoc i Jerlive. Në dy dëgjimet buxhetore të monitoruara kishin marr pjesë 67 burra dhe vetëm 3 gra.

Prioritet kryesor të kërkesave të qytetarëve ishin kryesisht rreth infrastrukturës së vendbanimeve në të cilat ata jetojnë: rregullimi i rrugicave me asfalt brenda fshatit, zgjidhjen e problemeve me ujë të pijshëm, ndërtimin e sistemit të kanalizimit, ndriçim publik dhe ndërtime të trotuareve.

Megjithatë, komuna nuk ka organizuar asnjë takim me grupet e veçanta të interesit si që janë: grat, të rinjtë dhe personat me aftësi të kufizuara. Duke vepruar sipas Ligjit për Barazi Gjinore Nr.05/L-020 (2015), institucionet e Kosovës janë përgjegjëse për "përfshirjen e buxhetimit gjinor në të gjitha fushat, pra Komuna e Ferizajt nuk ka ndërmarrë asnjë veprim për konsultime në formën e debatit me grupet e grave.

Totali i Buxhetit Komunal për vitin fiskal 2019 është 36,976,910.00€, dhe shënon ka një rritje prej 24% në krahasim me Buxhetin e planifikuar të vitit paraprak (29,838,400.00€).

PROCESI I PËRGATITJES SË BUXHETIT KOMUNAL NË KOMUNËN E FERIZAJIT PËR VITIN 2019

A janë respektuar afatet ligjore për aprovimin e buxhetit?

Sa dëgjime publike kishte mbajtur Komuna?

Cilat ishin kërkesat kryesore të qytetarëve?

TOTALI I BUXHETIT KOMUNAL PËR VITIN FISKAL 2019 ËSHTË

€ 36,976,910

DHE SHËNON NJË RITJE PREJ 24% NË KRAHASIM ME BUXHETIN E PLANIFIKUAR TË VITIT PARAPRAK

€ 29,838,400

Komuna e Lipjanit

Komuna e Lipjanit sa i përket respektimit të aftave dhe organizimeve të aktiviteve për procesin e hartimit dhe të planifikimit të Buxhetit për vitin 2019 dhe Kornizën Afatmesme Buxhetore 2019-2021, e ka bërë në mënyrë të plotë.

Legjislativi i Komunë së Lipjanit aktivitetet e veta lidhur me procesin e hartimit dhe planifikimit buxhetor për vitin 2019, e ka filluar me takimet e hapura me qytetarë dhe me anëtarët e Komiteti për Politikë dhe Financa, me grupet dhe OJQ e grave, personave me aftësi të kufizuara, të rinjtë, klubet sportive dhe fermerët të cilën e ka mbajtur me datën 07.06.2018. Me datën 08.06.2018 ka organizuar dy takime në fshatra, në Gadime dhe Magure. Po ashtu me datën 12 Shtator 2018 ka organizuar tri tubime me qytetarët lidhur me planifikimet buxhetore. Komuna e Lipjanit i ka bërë në dy mënyra njoftimet lidhur me Dëgjimet Buxhetore; në mënyrën elektronike nëpë mes publikimit në ueb faqen zyrtare të komunës dhe në rrjetet sociale në internet, ndërsa po ashtu publikimin e ka bërë me anë shtypjes së njoftimit në formë të posterëve të cilat janë vendosur nëpër vendet publike dhe nëpër fshatrat në të cilat ka pasur që të mbahet takimi.

Rreth Qarkores së parë buxhetore, me 7 dhe 8 Qershor 2018 komuna ka organizuar 4 takime të ndryshme me qytetarët dhe me grupet e ndryshme të interesit si që janë:

OJQ e grave, personave me aftësi të kufizuara, të rinjtë, klubet sportive dhe fermerët. Ndërsa, nga data 23-29 Gusht 2018 janë organizuar 14 Dëgjime Buxhetore për Kornizën Afatmesme Buxhetore për vitet 2019/2021, tri me grupet e veçanta si që ishin: OJQ e grave, personave me aftësi të kufizuara, të rinjtë, klubet sportive dhe fermerët dhe 11 me fshatrat dhe vendbanimet : Lipjan, Grackë e Vjetër, Rufe i Ri, Ribar i Madh, Dobrajë, Gadime, Magure, Janjevë, Sllovi, Llugaxhi dhe Shalë. Në dëgjimet buxhetore të monitoruara, kanë marr pjesë 226 burra dhe vetëm 21 gra, ku numri më i madh i pjesëmarrjes ishte në takimin me shoqëri civile (18 gra).

Gjatë dëgjimeve buxhetore për vitet (2019-2021) banorët e fshatrave të Lipjanit kanë ngritur gjithsej 28 kërkesa për asfaltim të rrugëve, pastaj 16 kërkesa për ndërtimin e ndriçimit publik dhe 13 kërkesa për ndërtime dhe riparime të rrjetit të ujësjellësit. Gjithashtu janë ngritur 12 kërkesa për kanalizim, 10 kërkesa për trotuare, 10 kërkesa për rregullim të shtretërve të lumenjve, 8 kërkesa për renovim të objekteve shkollore, 7 për fusha sportive, 6 kërkesa për asfaltim që lidhen vendbanimet në mes vete, 4 kërkesa për rrethoja të varrezave, 3 kërkesa për vendosje të pengesave nëpër rrugë, 2 çerdhe për fëmijë, 2 kërkesa për ndërtim të parqeve, 2 kërkesa për ambulanca shëndetësore dhe një kërkesë për riparim të energjisë elektrike. Nga 21 takimet e mbajtura me qytetarët dhe grupet e ndryshme të interesit janë identifikuar tri prioritetet me të rëndësishme: asfaltimin e rrugëve brenda fshatit, ndriçimi publik dhe problemet me ujë të pijshëm.

Totali i Buxhetit Komunal për vitin fiskal 2019 është 16,884,640.00€, dhe shënon ka një rritje prej 7.33% në krahasim me Buxhetin e planifikuar të vitit paraprak (15,731,060.00€).

PROCESI I PËRGATITJES SË BUXHETIT KOMUNAL NË KOMUNËN E LIPJANIT PËR VITIN 2019

TOTALI I BUXHETIT KOMUNAL PËR VITIN FISKAL 2019 ËSHTË

€ 16,884,640

DHE SHËNON NJË RITJE PREJ 7.33% NË KRAHASIM ME BUXHETIN E PLANIFIKUAR TË VITIT PARAPRAK

€ 15,731,060

Komuna e Podujevës

Komuna e Podujevës ka aprovuar Kornizën e Mesme Afatshkurtë me 29 Qershor 2018, brenda afatit të Qarkores Buxhetore deri më 30 Qershor 2018, përderisa aprovimi i projekt buxhetit nga Asambleja Komunale ishte bërë më 26 shtator 2018.

Për përpilimin e projekt buxhetit dhe KAB komuna kishte organizuar tre dëgjime publike. Dëgjimi i parë buxhetor është mbajtur me 12.06.2018, i dyti me 13.06.2018, kurse dëgjimi i tretë buxhetor është mbajtur me 14.06.2018. Pra dëgjimet buxhetore janë mbajtur në kuadër të afatit të paraparë. Deri në Aprovimin e KAB nga Asambleja Komunale, ekzekutivi i komunës kishte mbajtur 10 aktivitete të ndryshme me departamentet dhe palët tjera të interesit.

Komuna kishte publikuar oraret e dëgjimeve publike në tabelën e vendosur në hyrje të komunës si dhe kishte shpërndarë informacionin përmes rrjeteve sociale.

Sipas informatave të pranura nga Komuna e Podujevës kërkesat e qytetarëve kryesisht kanë qenë të fokusuar në përmirësimin e infrastrukturës rrugore. Shumica prej tyre kanë kërkuar që të ju asfaltohet rruga në fshatin e tyre ose në qytet.

Në këto tre dëgjime të organizuara nga Komuna, numri i pjesëmarrësve në këto takime nuk ka qenë mjaftë i kënaqshëm dhe gjithëpërfshirës këtu duke i dhënë theks të veçantë numrint minimal të pjesëmarrjes së grave dhe personave me aftësi të kufizuara. Nga gjithsej tri debate që janë realizuar, në dy prej tyre nuk është prezantuar KAB 2019-2021 fare as edhe më ndonjë kopje fizike.

Sipas procesverbaleve të pranura nga Komuna, në dy dëgjime publike nuk kishte pasur fare prezencë të grave, ndërsa në njërin dëgjim publik (Qyteti i Podujevës) kishin marr pjesë 5 gra dhe një qytetar nga komuniteti jo shumicë.

Totali i Buxhetit Komunal për vitin fiskal 2019 është 22,032,617.00 € dhe shënon ka një rritje prej 5% në krahasim me Buxhetin e planifikuar të vitit paraprak (20,953,255.00 €).

TOTALI I BUXHETIT KOMUNAL PËR VITIN FISKAL 2019 ËSHTË

€ 20,953,255

DHE SHËNON NJË RITJE PREJ 5% NË KRAHASIM ME BUXHETIN E PLANIFIKUAR TË VITIT PARAPRAK

€ 22,032,617

PROCESI I PËRGATITJES SË BUXHETIT KOMUNAL NË KOMUNËN E PODUJEVËS PËR VITIN 2019

A janë respektuar afatet ligjore për aprovimin e buxhetit?

Sa dëgjime publike kishte mbajtur Komuna?

Cilat ishin kërkesat kryesore të qytetarëve?

Komuna e Istogut

Në komunë të Istogut KAB është aprovuar me 29 Qershor, pra brenda afatit të duhur kohorë përderisa buxheti komunal për 2019-2021 është aprovuar nga Kuvendi Komunal me 27 Shtator, kurse miratimi i tij nga ana e kryetarit të komunës është bere me 31.08.2018 duke ja dorëzuar pastaj kryesuesit te kuvendit.

Dëgjimi i parë buxhetor është mbajtur me 14.06.2018, i dyti me 24.08.2018, kurse dëgjimi i tretë buxhetor është mbajtur me 19.09.2018. Pra dëgjimet buxhetore janë mbajtur në kuadër të afatit të paraparë. Deri në aprovimin e KAB nga Kuvendi komunal, me datën, 27.09.2018, ekzekutivi i komunës kishte organizuar gjatë aktivitete planifikuese dhe shqyrtuese.

Njoftimet për dëgjimet publike ishin vendosur në tabele të vendosur në hyrje te komunës, njoftimeve përmes rrjeteve sociale si dhe përmes radios lokale te Istogut.

Gjatë këtij viti janë mbajtur tre takime publike për zhvillimin e buxhetit komunal: dëgjimi i parë publik buxhetor me 14.06.2018, i dyti me 24.08.2018, kurse dëgjimi i tretë buxhetor është mbajtur me 19.09.2018. Nga këto dëgjime, kërkesat e qytetarëve për projekte kanë qenë kryesisht të fokusuar në përmirësimin e infrastrukturës rrugore.

Në tre dëgjimet publike të organizuara nga komuna e Istogut kishin marrë pjesë 16 gra, megjithatë nuk kishte pasur asnjë pjesëmarrës nga komunitetet minoritare.

Totali i Buxhetit Komunal për vitin fiskal 2019 është 10,678,115 € dhe shënon një rritje prej 4.7% në krahasim me Buxhetin e planifikuar të vitit paraprak (10,197,776 €).

TOTALI I BUXHETIT KOMUNAL PËR VITIN FISKAL 2019 ËSHTË

€ 10,197,776

DHE SHËNON NJË RITJE PREJ 4.7% NË KRAHASIM ME BUXHETIN E PLANIFIKUAR TË VITIT PARAPRAK

€ 10,678,115

PROCESI I PËRGATITJES SË BUXHETIT KOMUNAL NË KOMUNËN E ISTOGUN PËR VITIN 2019

A janë respektuar afatet ligjore për aprovimin e buxhetit?

Sa dëgjime publike kishte mbajtur Komuna?

Cilat ishin kërkesat kryesore të qytetarëve?

SHTOJCA 2:

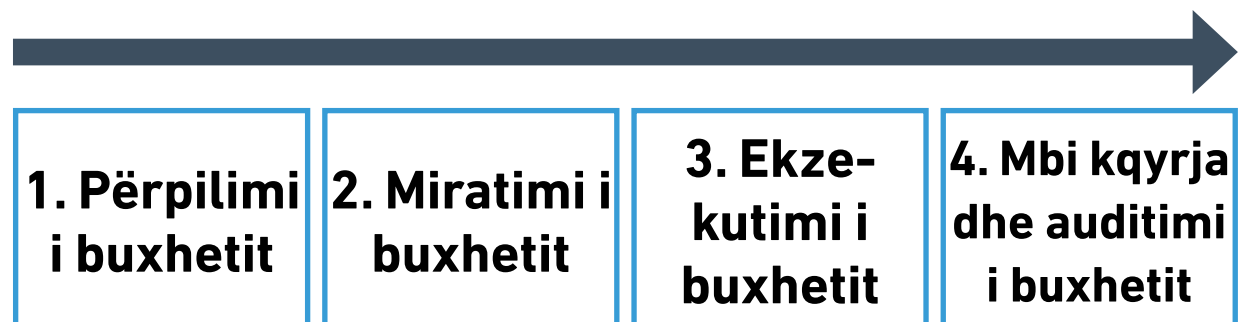
PROCESI I HARTIMIT TË BUXHETIT KOMUNAL, KORNIZA LIGJORE, PROCEDURAT DHE OBLIGIMET E KOMUNAVE

Paraja publike në Kosovë menaxhohet përmes Ligjit nr. 03/L-048 për menaxhimin e financave publike dhe përgjegjësitë. Ky ligj, nga viti 2008 deri më tani është ndryshuar dhe plotësuar pesë herë²².

Definuar sipas ligjit të sipër cekur, buxheti është një akt publik, një vjeçar, që planifikon të hyrat dhe shpenzimet publike dhe ka karakteristikat e marrëdhënieve shoqërore

dhe ekonomiko-politike të vendit. Ky akt publik ka për qëllim shfrytëzimin sa më të mirë të parasë publike, në të mirë të qytetarit.

Për të siguruar shfrytëzimin sa më efikas dhe eficient të parasë publike, buxheti duhet të kaloj në fazën e planifikimit, aprovimit, ekzekutimit dhe mbikëqyrjes dhe auditimit:

22 Ligji nr. 03/L-221 (10 gusht 2010); Ligji nr. 04/L-116 (18 korrik 2012); Ligji nr.04/L-194 (07 gusht 2013); Ligji nr.05/L-007 (21 prill 2016); Ligji nr.05/L-063 (06 janar 2016).

1. Planifikimi i buxhetit

Kërkesat kyçe për planifikimin dhe miratimin e buxhetit janë të përcaktuara me Ligjin për menaxhimin të financave publike dhe përgjegjësitë. Përgjegjësitë e Organizatave Buxhetore (OB), në këtë rast të komunave për zhvillimin e procedurave të planifikimit dhe miratimit të buxhetit janë definuar në Qarkoren Buxhetore²³, e cila lëshohet nga Ministria e Financave në fillim të çdo viti.

Në vazhdim, Ministria e Financave, çdo vit publikon një "Informator për Qytetarë"²⁴ ku sqarohet se çka është buxheti, çfarë i paraprinë procesit buxhetor, cili është procesi i përgatitjes së Buxhetit, si mbushet Buxheti i Kosovës, financimi i komunave për banor, burimet e financimit të Komunave, ku shpenzohen paratë e tatim-paguesve kosovarë, shpenzimet buxhetore të Kosovës 2018, Transferet, Buxheti Qendror, Buxheti i komunave, Bruto Produkti Vendor (BPV), deficitit, huamarrja, fjalori dhe përkufizimet e menaxhimit të Financave Publike.

Sipas Ligjit të lartpërmendur, buxheti kalon në gjashtë faza deri në futjen e tij në fuqi

- I. Faza e parë** fillon në prill të secilit vit kur Ministria e Financave dorëzon në Kuvend Kornizën Afatmesme të Shpenzimeve, që përllogarit shpenzimet e projektuara për tri vitet në vijim.
- II. Faza e dytë** fillon pas mesit të majit kur Ministria e Financave nxjerr qarkoren e parë buxhetore, e cila definon kufijtë buxhetor për çdo organizatë buxhetore. Qëllimi i qarkores buxhetore është të siguroj udhëzime për OB-të se si të përgatitet Buxheti i Kosovës.
- III. Faza e tretë** fillon nga 15 qershori deri më 31 tetor të vitit aktual. Gjatë kësaj periudhe, Ministria e Financave

shqyrton propozimet dhe organizon dëgjime buxhetore me organizatat buxhetore, dhe deri më 31 tetor, ajo përgatit propozimin me ndarjet buxhetore për secilën organizatë buxhetore dhe Qeveria aprovon atë. Në këtë periudhë Komunitat duhet të ndër marrin disa aktivitete:

- Maj-Qershor – Komunitat, përkatësisht ekzekutivi-administrata komunale organizon dëgjime publike me qytetarë për procesin e planifikimit të buxhetit dhe KAB-it.
- Deri me 30 qershor KAB aprovohet nga kuvendi i komunës dhe publikohet në web faqe.
- Deri më 1 shtator kryetari i komunës miraton propozim buxhetin dhe e dërgon në kuvend komunal për rishqyrtim dhe aprovim.
- Nga momenti i pranimit të propozim buxhetit, Kuvendi Komunal mban dëgjime publike me qytetarë për procesin e planifikimit të buxhetit.
- Deri më 30 shtator Kuvendi Komunal aprovon buxhetin.
- Deri më 30 shtator buxheti i aprovuar dorëzohet në Ministrinë e Financave.

IV. Faza e katërt lidhet me buxhetimin e komunave, me ç' rast, përderisa Ministria e Financave është në proces të shqyrtimit të propozimeve buxhetore, komunitat duhet të përfundojnë dhe dorëzojnë propozimet e tyre të buxhetit dhe kërkesat për ndarje buxhetore tek Ministria e Financave jo më vonë se 31 gusht, dhe propozim-buxheti duhet të rishikohet dhe aprovohet nga Kuvendi Komunal dhe të dorëzohet në Ministrinë

23 Qarkorja Buxhetore 2019-1, Ministria e Financave

24 Informator për Qytetarë, buxheti i Republikës së Kosovës – 2018, Ministria e Financave

e Financave jo më vonë se 30 shtator të vitit aktual.
September 30 of the current year.

V. Fazat pesë dhe gjashtë përcaktojnë kërkesat dhe obligimet ligjore e nivelit qendror dhe aprovimit të buxhetit nga Qeveria dhe Kuvendi i Kosovës.

2. Promovimi i përfshirjes të qytetarëve në planifikimin e buxhetit

Pas publikimit të Qarkores Buxhetore nga Ministria e Financave (jo më vonë se 15 Maj të vitit aktual), Komunitet fillojnë me përgatitjen e propozim buxhetit vjetor, dhe Kornizën Afatmesme Buxhetore²⁵ (KAB) Komunale. Sipas Ligjit për menaxhim të financave publike dhe përgjegjësitë²⁶ dhe Qarkores Buxhetore, banoret e komunave duhet të përfshihen në procesin e hartimit të buxhetit komunal së paku dy herë gjatë procesit të hartimit të buxhetit, përmes mekanizmit të dëgjimeve publike. Përfshirja e banoreve në buxhet-bërje përmes dëgjimeve publike i ndihmon komunave të mbledhin informata të dobishme mbi nevojat e qytetarëve të komunës dhe t'i përkthejë ato në strategji investuese. Përfshirja e qytetarëve në këtë proces do t'u mundësonte atyre pronësi në vendim-marrje dhe do të inkurajonte kërkimin e llogarisë nga institucionet. Të gjitha komunat janë të obliguara t'i njoftojnë qytetarët e tyre për oraret e dëgjimeve publike.

²⁵ KAB përmban parashikime makro ekonomike dhe fiskale për Periudhën Buxhetore tri vjeçare, një analizë të tendencave për alokimin e burimeve financiare dhe një analizë të shpenzimeve buxhetore sipas kategorive kryesore ekonomike, një analizë të tendencave të investimeve kapitale të cilat financohen nga buxheti si dhe një vlerësim të volumit të tyre për Periudhën Buxhetore; rishikim të politikës së pagave për Periudhën Buxhetore; përshtatjen e politikës së përpjesëtimin të pagave me kornizën makro-fiskale; tavanet e vlerësuar të shpenzimit për secilën organizatë buxhetore; nivelet e vlerësuar të granteve për secilën komunë; parashikime të borxhit vendor dhe vlerësim të burimeve të nevojshme për kthimin e borxheve të brendshme dhe të jashtme gjatë Periudhës Buxhetore

²⁶ Ligji Nr. 03/L-048 për menaxhimin e financave publike dhe përgjegjësitë, 03 Qershor 2008

²⁷ Sipas ligjit për menaxhimin e financave publike dhe përgjegjësitë, secila organizatë buxhetore është përgjegjëse për përgatitjen dhe dorëzimin të Ministrisë së Financave e propozim-buxhetit dhe kërkesën e tij për ndarje buxhetore. Kjo bëhet në pajtim me (i) tavanin e zbatueshëm të shpenzimeve, nëse ka të këtillë; (ii) informatat dhe udhëzimet në qarkoren(et) buxhetore; dhe (iii) në rastin e komunës, shumat e aplikueshme të granteve të llogaritura me formulën e përcaktuar në Ligjin për Financat e Pushtetit Lokal

4. Ekzekutimi i buxhetit

Me aprovimin e buxhetit nga Kuvendi i Kosovës, ai bëhet ligj i detyrueshëm për të gjitha organizatat buxhetore. Ligji për menaxhimin e parasë publike dhe përgjegjësitë definojnë përgjegjësitë për menaxhimin e këtij ligji. Realizimi i buxhetit është një indikator kyç në matjen e performancës së një organizate buxhetore.

5. Mbikëqyrja dhe Auditimi i buxhetit

Sipas ligjit për menaxhimin e financave publike dhe përgjegjësitë, Ministria e Financave si organ mbikëqyrës dhe rregullativ, monitoron në mënyrë të vazhdueshme zbatimin e buxhetit i raporton Kuvendit lidhur me performancën buxhetore. Me qëllim të monitorimit, të gjitha organizatat janë të obliguara të raportojnë raportet tre mujore të shpenzimeve. Raporti tremujor i dorëzuar në Kuvend shqyrtohet nga Komisioni për Buxhet dhe Financa, megjithatë, këto raporte nuk kërkohet të monitorohen nga Kuvendi²⁸.

Një tjetër mekanizëm i kontrollit të shpenzimeve publike është edhe auditimi i jashtëm²⁹. Sipas ligjit për Zyrën Kombëtare të Auditimit dhe Auditorin e Përgjithshëm, të gjitha organizatat buxhetore janë të obliguara t'i nënshtrohen këtij kontrolli. Raportet e Auditorit të përgjithshëm pasqyrojnë performancën e organizatave buxhetore për vitin paraprak, dhe shpërfaqin problemet me të cilat ato ballafaqohen.

²⁸ Fushëveprimi dhe Përgjegjësitë e Komisioneve Parlamentare

²⁹ Ligji Nr. 05/L-055 për Auditorin e Përgjithshëm dhe Zyrën Kombëtare të Auditimit të Republikës së Kosovës

SHTOJCA 3

Buxhetimi i Përgjegjshëm Gjikor

Tabela në vijim pasqyron planifikimet komunale për buxhetimin e përgjegjshëm buxhetor:

Përshkrimi	Prizren	%	Suharekë	%	Ferizaj	%	Lipjan	%	Podujevë	%	Istog	%	%
Numri total i stafit	3,106		1,170		2,393		1,522		1,916		972		
GRA	1,408	45%	499	43%	1,091	46%	740	49%	815	43%	443	46%	
BURRA	1,698	55%	671	57%	1,302	54%	782	51%	1,101	57%	529	54%	
Paga dhe Meditje	€ 20,251,729.00		€ 7,161,210.36		€ 15,500,747.96		€ 9,471,460.00		€ 11,532,707.08		€ 6,066,251.00		
Paga dhe mëditje (GRA)	€ 9,482,816.00	47%	€ 2,952,527.14	41%	€ 7,066,993.74	46%	€ 4,143,650.00	44%	€ 4,844,544.08	42%	€ 2,854,138.00	47%	
Paga dhe mëditje (BURRA)	€ 10,768,913.00	53%	€ 4,208,683.22	59%	€ 8,433,754.22	54%	€ 5,327,810.00	56%	€ 6,688,163.00	58%	€ 3,212,113.00	53%	
Niveli i pagave 201-400	nuk ka informata		€ 794,297.78		€ 1,663,253.40		€ 2,604,689.02		€ 1,192,507.83		€ 1,619,419.24		
Numri i stafit	nuk ka informata		211		403		463		324		266		
Niveli i pagave 201-400 GRA	nuk ka informata		€ 160,989.26	20%	€ 304,696.47	18%	€ 1,307,826.20	50%	€ 877,954.59	74%	€ 435,238.04	27%	
Numri i grave	nuk ka informata		40	19%	58	14%	296	64%	73	23%	75	28%	
Niveli i pagave 201-400 BURRA	nuk ka informata		€ 633,308.52	80%	€ 1,358,556.93	82%	€ 1,296,862.82	50%	€ 314,553.24	26%	€ 1,184,181.20	73%	
Numri i burrave	nuk ka informata		171	81%	345	86%	167	36%	251	77%	191	72%	
Niveli i pagave 401-600	nuk ka informata		€ 6,100,713.83		€ 12,752,523.28		€ 5,989,196.76		9,109,087.28		€ 4,148,634.80		
Numri i stafit	nuk ka informata		938		1,871		947		1496		655		
Niveli i pagave 401-600 GRA	nuk ka informata		€ 2,971,870.39	49%	€ 6,572,039.79	52%	€ 3,170,111.00	53%	4,230,578.44	46%	€ 2,329,727.76	56%	
Numri i grave	nuk ka informata		453	48%	1,001	54%	450	48%	707	47%	353	54%	
Niveli i pagave 401-600 BURRA	nuk ka informata		€ 3,128,843.44	51%	€ 6,180,483.49	48%	€ 2,819,085.76	47%	4,878,508.84	54%	€ 1,818,907.04	44%	
Numri i burrave	nuk ka informata		485	52%	870	46%	497	52%	789	53%	301	46%	
Niveli i pagave	nuk ka informata		€ 192,724.00		€ 1,084,971.32		€ 877,574.22		€ 1,875,228.29		€ 298,196.96		
Numri i stafit	nuk ka informata		21		119		112		136		51		
Niveli i pagave 600+ GRA	nuk ka informata		€ 7,311.72	4%	€ 314,946.72	29%	€ 398,961.00	45%	€ 690,879.49	37%	€ 89,172.20	30%	
Numri i grave	nuk ka informata		1	5%	32	27%	31	28%	40	29%	15	29%	
Niveli i pagave 600+ BURRA	nuk ka informata		€ 185,412.28	96%	€ 770,024.60	71%	€ 478,613.22	55%	€ 1,184,348.80	63%	€ 209,024.76	70%	
Numri i burrave	nuk ka informata		20	95%	87	73%	81	72%	96	71%	37	73%	

SHTOJCA 4

Formulari për Monitorimin e Dëgjimeve Publike

1. FORMULARI PËR MONITORIMIN E DËGJIMEVE PUBLIKE PËR BUXHETIN KOMUNAL 2019

**(Përpiloni nga një për çdo dëgjim publik të monitoruar)*

Nëse ndihet të rrezikuar, monitoruesit duhet të largohen menjëherë nga vendi i ngjarjes. Siguria e monitoruesit është e rëndësishë së lartë. Nëse ka incidente serioze, ju lutemi të telefononi në numrin 038 248 038 / 044 120 444.

1. Data e ngjarjes: ___/___/2018; 2. Koha e dëgjimit: ___:___ (filloj) - ___:___ (përfundoj); 3. OJQ: _____.

4. Emri dhe Mbiemri i monitoruesit: _____.

5. Komuna: _____. 6. Lokacioni: _____.

PËRSHKRIMI I AKTIVITETIT

- Pjesëmarrësit e përfshirë në dëgjim publik:
 - a) Qytetarët Nr: ___
 - b) Grupe të interesit Nr: ___ Përshkruaj grupin/et: _____
 - c) Asamblistët Nr: ___
 - d) Ekzekutivët Nr: ___
 - e) Komunitet jo-shumicë Nr: ___ Përshkruaj grupin/et: _____
 - f) Banorë nga lokacione tjera Nr: ___ Lokalitetet e përfshira: _____
- Numri i pjesëmarrësve në dëgjim publik: _____
 - a. Femra _____
 - b. Meshkuj _____
 - c. Komunitet jo-shumicë: _____
- A ka pasur pjesëmarrës me aftësi të kufizuara? Po Jo
- A ju është siguruar qasje personave për aftësi të kufizuara? Po Jo
- A është prezantuar Korniza Afatmesme Buxhetore (KAB) nga ekzekutivi Po Jo
Nëse Po, kush e ka prezantuar _____
- A është prezantuar plani i buxhetit për vitin 2019 nga ekzekutivi Po Jo
Nëse Po, kush e ka prezantuar _____
- Prezentimi i KAB-it 2019-2021 a është bërë sipas kufijve të caktuar me qarkore buxhetore: Po Jo
- Prezentimi i planit të buxhetit për vitin 2019 a është bërë sipas kufijve të caktuar me qarkore buxhetore Po Jo
- Sa ka qenë i qartë prezantimi (a është prezantuar me tabela të lexueshme, të qarta, foto , harta etj?) Përshkruaj: _____
- A kanë qenë kopje të dokumenteve (KAB, propozim-buxheti) në dispozicion për pjesëmarrësit e interesuar
- A ka vënë komuna në dispozicion draftin online dhe a e ka ofruar linkun për të interesuarit? Po Jo
- A ka pasur pakënaqësi nga qytetarët lidhur me planin e buxhetit dhe KAB Po Jo
Nëse Po, sa ka qenë numri i pa kënaqësive dhe sugjerimeve? _____
- Përshkruaj sugjerimet dhe pakënaqësitë e qytetarëve: _____

**1. FORMULARI PËR MONITORIMIN E DËGJIMEVE PUBLIKE
PËR BUXHETIN KOMUNAL 2019**

**(Përpiloni nga një për çdo dëgjim publik të monitoruar)*

Nëse ndihen të rrezikuar, monitoruesit duhet të largohen menjëherë nga vendi i ngjarjes. Siguria e monitoruesit është e rëndësishme së lartë. Nëse ka incidente serioze, ju lutemi të telefononi në numrin 038 248 038 / 044 120 444.

14. A ka pasur investime kapitale për këto lokalitete gjatë vitit paraprak Po Jo

Nëse Po, përshkruaj _____

15. Përshkruaj kërkesat e qytetarëve:

1) _____	6) _____
2) _____	7) _____
3) _____	8) _____
4) _____	9) _____
5) _____	10) _____

16. A ka pasur propozime konkrete apo edhe projekt të detajuar nga ana e boreve apo OJQ-ve të cilat veprojnë në komunë? Po Jo

Nëse Po, përshkruaj _____

17. Përshkruaj premtimet e qeverisjes lokale?

1) _____	6) _____
2) _____	7) _____
3) _____	8) _____
4) _____	9) _____
5) _____	10) _____

18. Komente shtesë:

SHTOJCA 5

Sondazhet mbi pjesëmarrjen e publikut

PRIZREN

Më poshtë i gjeni disa opinione të qytetarëve se pse nuk marrin pjesë në dëgjimet publike

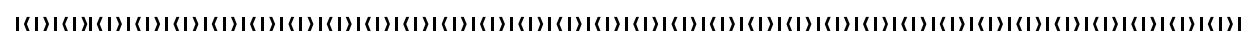
Nr	Emri dhe Mbiemri	Mosha	Vendbanimi	Opinion
1	Qytetari 1	30	Rr.Edit Durhan ,Prizren	Nuk jam i informuar rreth këtij procesi , krejt një herë kam votuar,jam në pritje të një vize
2	Qytetari 2	25	Rr.Agron Bytyqi,Prizren	Oraret e papërshtatshme mendoj që ndikon në mospjesmarrje në dëgjimet publike zakonisht janë prej orës 10.00 gjithë janë në punë paradite.
3	Qytetari 3	29	Rr.Jeni Mahalla, Prizren	Nuk jam shumë e informuar por mendoj që edhe nëse ne kërkojmë diqka nuk na realizohet sepse ata vazhdojnë me planet e veta.
4	Qytetari 4	46	Rr.Papa Gjon Pali Dytë	Qytetarët nuk marrin pjesë në dëgjime sepse janë paragjykses se nuk din nuk i marrin parasysh , qytetarët din gjithqka dhe nuk shkojmë në dëgjime, pastaj mungon edhe vullneti dhe mosinformimi se ata munden me dhënë rekomandime.
5	Qytetari 5	36	Rr.Sahat Kulla	Mosbesimi ne institucionet , që kërkesat edhe nëse i adresojnë nuk do të miren parasysh.
6	Qytetari 6	46	Landovic	Humbja e besimit ne institucionet
7	Qytetari 7	36	Rr. Karvanet, Prizren	Mendoj se qytetarët janë të zhgënjyer nga partit politike dhe nuk kanë besim dhe për këtë arsye nuk janë të interesuar as për dëgjime publike as për planifikim të buxhetit.
8	Qytetari 8	41	Rr Xhavit Bajraktari, Prizren	Qytetarët nuk kanë besim në komunë dhe nuk i intereson.
9	Qytetari 9	36	Rruga e Gucisë	Jemi të zhgënjyer me secilën qeverisje sa që nuk kemi dal as me votu në zgjedhjet e kaluara.
10	Qytetari 10	35	Fshati Korishë	We lack the trust, therefore do not attend public hearings.

SUHAREKË

Më poshtë i gjeni disa opinione të qytetarëve se pse nuk marrin pjesë në dëgjimet publike.

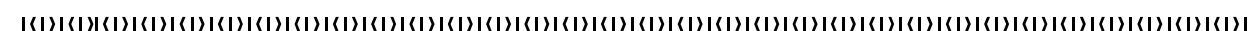
Nr	Emri dhe Mbiemri	Mosha	Vendbanimi	Opinion
1	Qytetari 1	37	Rr.Gjegj Fishta,Suharekë	Nuk kam informacion në lidhje me këtë temë.
2	Qytetari 2	47	Rr.Brigada 123, Suharekë	Nuk jam shumë i informuar edhe unë jam në punë nuk kam kohë me u marr.
3	Qytetari 3	16	Fshati Samadraxh, Suharekë	Nuk jam e informuar
4	Qytetari 4	55	Fshati Shirokë , Suharekë	Asnjëherë nuk kam marrë pjesë as që do të marr pjesë ndonjëhere, nuk kemi besim në Komunë.
5	Qytetari 5	30	Rr.Lagja Berisha, Suharekë	Nuk jam i informuar ,mendoj se është humbje kohe sepse nuk mirren parasysh kërkesat tona, skam besim në asnjë qeverisje dhe parti politike.
6	Qytetari 6	56	Fshati Peqan , Suharekë	Nuk jam i informuar dhe as i interesuar me marr pjesë.
7	Qytetari 7	30	Fshati Semetisht, Suharekë	Nuk jam i interesuar kam probleme personale , kam përfunduar studime master dhe jam i pa punë për momentin kam halle tjera.
8	Qytetari 8	32	Rr.Motrat Jonida, Suharekë	Jam i informuar përmes facebookut për dëgjime publike por nuk marr pjesë edhe për shkak kohës sepse jam në punë , por edhe mendoj se kërkesat tona nuk merren parasysh personalisht kam pas rastin me bo kërkes për një rrugë.
9	Qytetari 9	49	Fshati , Mushtisht, Suharekë	Kemi humb besimin në institucionet tona , përpara kam marrë pjesë tash jo.
10	Qytetari 10	22	Fshati , Vraniq , Suharekë	Nuk jam e informuar , nuk e di edhe prindërit e mi që shkojnë nuk kam dëgju .
11	Qytetari 11	66	Fshati Murlan , Suharekë	Para shumë viteve kam qenë shumë aktiv dhe kam marrë pjesë në çdo lloj tubimi , tash kam dal në pension, edhe nuk jam i informuar dhe jam larg me banim.

ISTOG

Më poshtë i gjeni disa opinione të qytetarëve se pse nuk marrin pjesë në dëgjimet publike.

Nr.	Emri dhe mbiemri	Mosha	Vendbanimi	Opinion
1	Qytetari 1	37	Lipjan	Mungesa e informacionit të duhur dhe nuk e dija se kur mbahen!
2	Qytetari 2	25	Lipjan	Nuk ia vlen të shkosh në këto tubime sepse mendimet tona nuk merren parasysh.
3	Qytetari 3	31	Lipjan	Planifikimi joadekuat i dëgjimeve publike, siç është gjatë sezonit të pushimeve.
4	Qytetari 4	57	Lipjan	Nuk e di, mbase do të merrja pjesë po të isha i informuar!
5	Qytetari 5	46	Lipjan	Unë marr pjesë në këto takime dhe ato janë të mirëorganizuara.
6	Qytetari 6	21	Ferizaj	Mungesa e informacionit dhe planifikimi i papërshtatshëm
7	Qytetari 7	39	Ferizaj	Nuk ia vlen sepse kërkesat tona nuk merren parasysh!
8	Qytetari 8	55	Ferizaj	Nuk e di, nuk kam marr pjesë në ndonjë prej tyre, por është mirë që të përfshihen qytetarët
9	Qytetari 9	61	Ferizaj	Orari i tyre përkon me vizitat të diasporës sonë dhe sezonin e pushimeve.
10	Qytetari 10	33	Ferizaj	Planifikimi i papërshtatshëm, gjatë orarit të punës dhe ne nuk mund të humbasim punën për të marrë pjesë në takime të tilla, veçanërisht ata nga ne që punojmë në sektorin privat.

FERIZAJ/LIPJAN

Më poshtë i gjeni disa opinione të qytetarëve se pse nuk marrin pjesë në dëgjimet publike.

Nr.	Emri dhe mbiemri	Mosha	Vendbanimi	Opinioni
1	Qytetari 1	25	Lipjan	Mungesa e informacionit të duhur dhe nuk e dija se kur mbahen!
2	Qytetari 2	32	Lipjan	Nuk ia vlen të shkosh në këto tubime sepse mendimet tona nuk merren parasysh.
3	Qytetari 3	49	Lipjan	Planifikimi joadekuat i dëgjimeve publike, siç është gjatë sezonit të pushimeve.
4	Qytetari 4	23	Lipjan	Nuk e di, mbase do të merrja pjesë po të isha i informuar!
5	Qytetari 5	55	Lipjan	Unë marr pjesë në këto takime dhe ato janë të mirëorganizuara.
6	Qytetari 6	24	Ferizaj	Mungesa e informacionit dhe planifikimi i papërshtatshëm
7	Qytetari 7	36	Ferizaj	Nuk ia vlen sepse kërkesat tona nuk merren parasysh!
8	Qytetari 8	41	Ferizaj	Nuk e di, nuk kam marr pjesë në ndonjë prej tyre, por është mirë që të përfshihen qytetarët
9	Qytetari 9	18	Ferizaj	Orari i tyre përkon me vizitat të diasporës sonë dhe sezonin e pushimeve.
10	Qytetari 10	58	Ferizaj	Planifikimi i papërshtatshëm, gjatë orarit të punës dhe ne nuk mund të humbasim punën për të marrë pjesë në takime të tilla, veçanërisht ata nga ne që punojmë në sektorin privat.

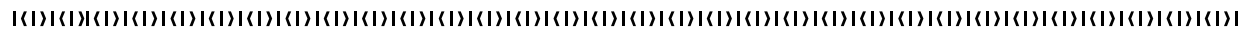

PODUJEVA

Më poshtë i gjeni disa opinione të qytetarëve se pse nuk marrin pjesë në dëgjimet publike.

Nr.	Emri dhe mbiemri	Mosha	Vendbanimi	Opinioni
1	Qytetari 1	27	Podujevë	Nuk kam qenë në dijeni se duhet të marr pjesë në dëgjimin publik
2	Qytetari 2	47	Podujevë	Kam marrë pjesë në disa dëgjime publike. Kur kam kohë, marr pjesë.
3	Qytetari 3	33	Podujevë	Unë nuk marr pjesë pasi mendoj se ato janë të organizuara vetëm si formalitet.
4	Qytetari 4	52	Podujevë	Nuk kam përgjigje
5	Qytetari 5	21	Podujevë	Planifikimi i papërshtatshëm, gjatë orarit të punës dhe nuk kam kohë për të marrë pjesë në takime të tilla. Unë rekomandoj që ato të mbahen pas orarit të punës ose fundjavave.

SHTOJCA 6

Projekti i Buxhetimit me Pjesëmarrje

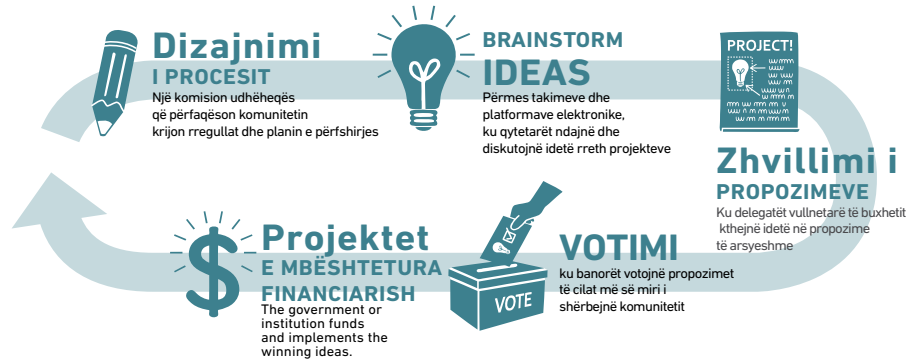

Çfarë është Buxheti Pjesëmarrës?

Buxheti Pjesëmarrës (BP) është një proces demokratik, në të cilin komuniteti përkatës zgjedh se si të shpenzohet një pjesë e buxhetit publik.

Si funksionon BP

BP është një cikël i angazhimeve në bazë vjetore, i cili është i integruar në procesin e rregullt të buxhetimit. Një proces tipik i BP kalon në hapat si në vijim:

Në mbështetura financiarish

- Pritë pjesëmarrjen qytetare
- Lidhje më të fortë dhe bashkëpunuese ndërmjet qytetarëve, qeverisë dhe organizatave shoqërore
- Përfshirje më e madhe politike, veçanërisht nga komunitetet e marginalizuara historikisht
- Lider të rinj të komunitetit
- Shpenzime më të drejta dhe efektive të buxhetit publi

Where PB is Happening

- New York City, ku mbi 100,000 banorë vendosin si të shpenzojnë \$40,000,000.00
- Oakland, CA, për fondet federale për zhvillimin e komunitetit
- Phoenix, AZ, në shkollat publike
- Vallejo, CA, për shpenzimet nga taksat e shitjet të grumbulluara nga qyteti
- Boston, MA, ku të rinjtë e qytetit vendosin si të shpenzojnë \$1,000,000.00 çdo vit
- Mbi 3,000 qytete rreth e rrotull botës

APPENDIX 7 - Paraqitja e pritjeve buxhetore para qytetarëve, Zyra e Menaxhimit dhe Buxhetit, Shtëpia e Bardhë, SH.B.A. 2008 (shembull)

OFFICE OF MANAGEMENT AND BUDGET

THE PRESIDENT'S 2008 BUDGET
Reducing Deficits Each Year and Balancing the Budget by 2012

The President's FY2008 Budget reduces the deficit each year and reaches a balanced budget within five years. A strong economy and better spending restraint will help us achieve this goal, while continuing to invest in the Nation's prosperity and security.

Keeping the Economy Strong

- The Budget makes tax relief permanent to ensure our strong economic growth continues.
- Since the President's tax relief took effect, increased innovation and investment has created more than 7 million new jobs, and helped boost wages.
- Pro-growth policies that focus on providing quality education, affordable health care, energy security, and making Americans more competitive will sustain economic growth and prosperity for future generations of all Americans.

Spending Taxpayers Dollars Wisely

- The Budget holds the growth in non-security discretionary spending to one percent, well below the rate of inflation.
- Budget reforms, including comprehensive earmark reform and a legislative line-item veto, will help eliminate wasteful and unnecessary spending.
- Sensible reforms are needed to slow the unsustainable growth of entitlement spending.

Combating Terrorism and Protecting the Homeland

- The Budget supports our troops fighting terrorism, strengthens our military for the future, supports our efforts on the diplomatic front and protects our homeland from attack.
- This Budget improves the timeliness and specificity of the information provided to Congress and the American public about the cost of the war.
- It shows the full cost of the war through the rest of the President's term – and also provides detailed justifications.

BUXHETI I PRESIDENTIT PËR 2008

Ulja e deficitit për çdo vit dhe balancimi i buxhetit deri më 2012

Buxheti i Presidentit për vitin 2008 e ulë deficitin për çdo vit dhe arrin një buxhet të balancuar brenda 5 viteve. Një ekonomi e fortë dhe kufizime për shpenzime më racionale të fondeve do të na ndihmoj të arrijmë këtë cak, përdërisa vazhdojmë të investojmë në prosperitetin dhe sigurinë e Kombit.

Mbajtja e ekonomisë të fortë

- Buxheti bënë të përhershme lehtësimet në taksa për të siguruar vazhdimin e një rritjeje të fortë të ekonomisë.
- Që nga hyrja në fuqi vendimi i Presidentit për lehtësime në taksa, rritja e inovacionit dhe investimeve ka krijuar mbi 7 milion vende të reja të punës, dhe ka stimuluar rritjen e pagave.
- Politikat pro-rritjes që fokusohen në edukim kualitativ, shërbime shëndetësore të përbalueshme, sigurisë energjetike dhe duke bërë amerikanët më konkurrues që do të siguroj rritje ekonomike dhe prosperitet për gjeneratat e ardhshme të të gjithë amerikanëve.

Shpenzimi i matur i parasë së tatimpaguesve

- Buxheti mban rritjen e shpenzimeve diskrecionale për çështje jo të ndërlidhura me siguri në një për qind, shumë më poshtë se rata e inflacionit.
- Reformat e buxhetit, përfshirë reformën gjithëpërfshirëse të administrimit të automjeteve dhe një veto për pikat ligjore, do të ndihmojnë në eliminimin e shpenzimeve të tepërta dhe të panevojshme.
- Nevojiten reforma të ndjeshme për të ngadalësuar rritjen e paqëndrueshme të shpenzimeve për të drejtat e caktuara.

Luftimi i terrorizmit dhe mbrojtja e atdheut

- Buxheti mbështet trupat tanë që luftojnë terrorizmin, forcojnë ushtrinë tonë për të ardhmen, mbështet përpjekjet tona në frontin diplomatik dhe mbron atdheun tonë nga sulmet.
- Ky buxhet përmirëson kohën dhe specifikën e informacionit të dhënë Kongresit dhe publikut amerikan në lidhje me koston e luftës.
- Tregon koston e plotë të luftës përmes pjesës tjetër të ekipit të Presidentit - gjithashtu siguron justifikime të hollësishme.

KDI është Organizatë Joqeveritare (OJQ) e angazhuar të mbështesë zhvillimin e demokracisë përmes përfshirjes së qytetarëve në bërjen e politikave publike dhe fuqizimin e sektorit të shoqërisë civile me synimin për të ndikuar në rritjen e transparencës dhe llogaridhënies nga ana e institucioneve publike.

Për më shumë informata rreth KDI ju lutem vizitoni www.kdi-kosova.org

